

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Рахункової палати
22.08.2023 № 17-6

ЗВІТ
про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за
2022 рік у частині, що впливає на виконання державного
бюджету

Київ 2023

ЗМІСТ

ПРЕАМБУЛА	3
ВСТУП	4
1. ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА ПОВНОТИ ВИСВІТЛЕННЯ У ЗВІТІ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИКОНАННЯ ФОНДОМ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ ПОВНОВАЖЕНЬ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ	4
2. АНАЛІЗ ІНФОРМАЦІЇ ЗІ ЗВІТУ ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ З ПРИВАТИЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА	11
3. АНАЛІЗ ІНФОРМАЦІЇ ЗІ ЗВІТУ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ У СФЕРІ ОРЕНДИ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА	20
4. АНАЛІЗ ІНФОРМАЦІЇ ЗІ ЗВІТУ ПРО УПРАВЛІННЯ ФОНДОМ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ КОРПОРАТИВНИМИ ПРАВАМИ ДЕРЖАВИ ТА ДЕРЖАВНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ	24
5. АНАЛІЗ ЗВІТУ ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ В ЧАСТИНІ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ МАЙНОМ	34
6. СТАН РЕАГУВАННЯ ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ НА РЕКОМЕНДАЦІЇ (ПРОПОЗИЦІЇ) РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПОПЕРЕДНІХ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ ЩОДО АНАЛІЗУ ЗВІТІВ ФДМУ	35
ВИСНОВКИ	37
ПРОПОЗИЦІЇ	43
ДОДАТОК	46

ПРЕАМБУЛА

Підстава для проведення аналізу: стаття 98 Конституції України, частина четверта статті 232¹ Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України від 10 лютого 2010 року № 1861-VI «Про Регламент Верховної Ради України» (далі – Регламент Верховної Ради), пункт 6 частини першої статті 7 Закону України від 02 липня 2015 року № 576-VIII «Про Рахункову палату» (далі – Закон № 576), План роботи Рахункової палати на 2023 рік, затверджений рішенням Рахункової палати від 29.12.2022 № 29-1 (зі змінами).

Мета аналізу: оцінка повноти висвітлення у звіті про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна у 2022 році результатів виконання Фондом державного майна України (далі – ФДМУ, Фонд) повноважень, визначених Законом України від 09 грудня 2011 року № 4107-VI «Про Фонд державного майна України» та іншими законодавчими актами, в частині, що впливає на виконання державного бюджету.

Предмет аналізу: Звіт про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна у 2022 році (далі – Звіт ФДМУ, Звіт Фонду); нормативно-правові, організаційно-розпорядчі, інші акти та документи, які регулюють питання реалізації державної політики у сфері приватизації, оренди, використання та відчуження державного майна, управління об'єктами державної власності, у тому числі корпоративними правами держави щодо об'єктів державної власності, що належать до сфери управління Фонду, а також у сфері державного регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності.

Об'єкт аналізу: Фонд.

Направлення запитів з питань аналізу: Фонд.

Критерії оцінки, які використовувалися під час аналізу:

законність: відповідність управлінських рішень Фонду нормам законодавства, а також забезпечення реалізації визначених законодавством України повноважень Фонду;

ефективність: оцінка виконання Фондом повноважень у сфері приватизації, оренди, управління корпоративними правами держави, цілісними майновими комплексами та окремо визначеним державним майном, повнота надходжень до державного бюджету;

повнота та достовірність викладеної у Звіті ФДМУ інформації: відповідність викладеної у Звіті ФДМУ інформації фактичному стану справ щодо діяльності Фонду.

Початкові обмеження щодо проведення аналізу:

часові: аналізом охоплюється період 2022 року;

географічні: м. Київ.

Методи збирання даних: аналіз нормативно-правових, організаційно-розпорядчих актів та інших документів, пов'язаних з предметом аналізу; аналіз планових та звітних матеріалів, що стосуються предмета аналізу; аналіз реалізації наданих Рахунковою палатою рекомендацій (пропозицій) за результатами попереднього аналізу; отримання інформації від посадових осіб Фонду; аналіз повідомлень медіа та спеціальних видань з питань, пов'язаних з предметом аналізу.

ВСТУП

Серед органів виконавчої влади особливу роль в управлінні нерухомим майном відіграє ФДМУ, на який покладено розвиток процесу реформування відносин власності, що є наслідком активізації приватизаційних процесів із метою оптимізації державного сектору економіки; здійснення ефективного управління державним майном шляхом оренди державного нерухомого майна, управління державними корпоративними правами; забезпечення державного регулювання оцінки майна, майнових прав і професійної оціночної діяльності, що має значення для оцінки як державного, так і приватного нерухомого майна.

Важливе значення ФДМУ випливає з того факту, що:

по-перше, його існування передбачене Конституцією України, а спеціальний статус визначається порядком призначення Голови Фонду державного майна України. Так, відповідно до пункту 12 статті 85 Конституції України до повноважень Верховної Ради України належить призначення за поданням Прем'єр-міністра України Голови Фонду державного майна України;

по-друге, правовий статус ФДМУ визначений у спеціальному Законі України «Про Фонд державного майна України» від 09 грудня 2011 року № 4107-VI (далі – Закон № 4107), де ФДМУ визначено центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом, що реалізує державну політику у сфері приватизації, оренди, використання та відчуження державного майна, управління об'єктами державної власності, у тому числі корпоративними правами держави щодо об'єктів державної власності, що належать до сфери його управління, а також у сфері державного регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності.

Згідно з вимогами частини другої статті 4 Закону № 4107 ФДМУ щороку подає Президенту України, Верховній Раді України і Кабінету Міністрів України звіт про роботу Фонду та хід приватизації державного майна.

Відповідно до частини четвертої статті 232¹ Регламенту Верховної Ради звіт Фонду у п'ятиденний строк з дня його надходження надсилається до Рахункової палати для підготовки попереднього аналізу звіту в частині, що впливає на виконання Державного бюджету України.

Рахункова палата згідно зі статтею 7 Закону України від 02 липня 2015 року № 576-VIII «Про Рахункову палату» до розгляду на засіданнях комітетів Верховної Ради України та на пленарних засіданнях Верховної Ради України здійснила попередній аналіз Звіту ФДМУ за 2022 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету, за підсумками якого складено цей Звіт Фонду.

1. ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА ПОВНОТИ ВИСВІТЛЕННЯ У ЗВІТІ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИКОНАННЯ ФОНДОМ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ ПОВНОВАЖЕНЬ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

В ході аналізу встановлено, що підготовка Звіту ФДМУ здійснювалася на підставі наказу Фонду від 30.09.2022 № 1139.

Пунктом 1 цього наказу затверджено Структуру річного звіту про роботу ФДМУ та хід приватизації державного майна і Структуру щоквартальної

аналітичної довідки про роботу ФДМУ та хід приватизації державного майна.

Пунктом 2 цього наказу затверджено Методичні рекомендації щодо складання річного звіту про роботу ФДМУ та хід приватизації державного майна і аналітичної довідки про роботу ФДМУ та хід приватизації державного майна (далі – методичні рекомендації).

Аналіз цього наказу показав, що його положення не відрізняються від попередніх. Як наслідок, інформаційне навантаження Звіту ФДМУ має, як і у попередніх роках, лише статистичну складову. Відсутня аналітика процесів і явищ у сфері приватизації, оренди, використання та відчуження державного майна, управління об'єктами державної власності, у тому числі корпоративними правами держави щодо об'єктів державної власності, що належать до сфери його управління, а також у сфері державного регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності.

Крім того, відсутнє будь-яке коригування подання інформації у Звіті ФДМУ, його структурі з урахуванням збройної агресії російської федерації. Проте Фонд як один з головних органів державної влади, до повноважень якого належить моніторинг об'єктів державної власності, зобов'язаний був скоригувати структуру Звіту за 2022 рік і показати Верховній Раді України та суспільству в цілому масштаби втрат, збитків, які спричинила росія своїми терористичними діями по відношенню до державного майна України. Звіт Фонду мав би дати вартісну оцінку цим військовим злочинам агресора. Адже дохідна складова Державного бюджету України безпосередньо пов'язана з належним її наповненням, наявністю в країні державного майна, яке підлягає приватизації, оренді, управлінню тощо.

Проте ці всі положення не знайшли свого відображення у наказі Фонду від 30.09.2022 № 1139. Як наслідок, Звіт Фонду містить інформацію, як у довоєнні роки, без урахування жорстких і страшних для країни руйнівних реалій сьогодення.

Лише у розділі 3.8 «Висвітлення проблемних питань» Звіту ФДМУ (стор. 76) наведено загальну інформацію про те, що Фонд щоденно інформує Мін'юст, Міністерство закордонних справ України щодо збитків, завданих підпорядкованим суб'єктам господарювання державного сектору економіки внаслідок російської агресії. Станом на 31.12.2022 такі збитки, за даними Фонду, орієнтовано становлять 4,0 млрд гривень.

Однак будь-яких даних щодо кількості зруйнованого державного майна, територіального його знаходження, алгоритмів та методики розрахунку таких збитків у Звіті ФДМУ не наводиться.

Також у методичних рекомендаціях та, як наслідок, у Звіті ФДМУ відсутня інформація щодо показників виконання плану роботи Фонду на поточний рік. З матеріалів Звіту Фонду не випливає, яким чином коригуються заплановані на рік Фондом заходи з їх виконанням.

Крім того, зважаючи на особливий статус Фонду, доцільним було б розробити відповідний порядок розрахунку економічного ефекту від його діяльності.

Зокрема, згідно з пунктом 2.3 методичних рекомендацій критеріями оцінки стану виконання функцій та повноважень Фонду в частині виконання

державного бюджету визначено рівень забезпечення виконання встановлених законом про державний бюджет завдань з:

- надходження коштів від приватизації державного майна;
- надходження коштів від оренди державного майна,

а також інформацію про стан перерахування до державного бюджету дивідендів, нарахованих на акції (частки), або відрахування частини чистого прибутку господарських товариств, що належать до сфери управління Фонду.

Такі критерії могли б бути покладені у розрахунок економічного ефекту від діяльності ФДМУ.

Відповідно до затвердженої структури Звіт ФДМУ складається з розділів, що висвітлюють основні показники результатів діяльності Фонду в межах повноважень, передбачених Законом № 4107, зокрема: з питань приватизації та оренди державного майна; управління корпоративними правами держави та державними підприємствами; управління державним майном; діяльності з оцінки державного майна та регулювання оціночної діяльності; законодавчого забезпечення діяльності Фонду; висвітлення контрольних функцій забезпечення визначених законодавством функцій та захисту інтересів держави у судах; інформації про внутрішній контроль та внутрішній аудит в державних органах приватизації, про міжнародне співробітництво Фонду та інше.

У розділі Звіту ФДМУ «Стислий огляд результатів роботи Фонду у 2022 році» (стор. 7 – 8) наведені основні показники діяльності ФДМУ за 2022 рік, серед яких планові та фактичні обсяги надходжень від приватизації, оренди державного майна та фактичні обсяги перерахування дивідендів і відрахування частини чистого прибутку господарських товариств, що належать до сфери управління Фонду, а також довідково наведені обсяги відповідних надходжень за 2021 рік.

За інформацією Звіту ФДМУ, у 2022 році Фонд загалом забезпечив перерахування до державного бюджету коштів у сумі 2 593,67 млн грн, у тому числі:

- від приватизації державного майна та інших надходжень, безпосередньо пов'язаних з процесом приватизації, з урахуванням залишку коштів станом на 01.01.2022 та надходжень від продажу газети «Відомості приватизації», на фінансування загального фонду державного бюджету перераховано 1 712,02 млн гривень. Річний план надходжень до державного бюджету за цим показником у сумі 8 000,0 млн грн виконаний на 21,4 відсотка;

- від оренди державного майна до державного бюджету надійшло 575,04 млн грн, що становить 44,2 відс. виконання річного плану (1 300,0 млн гривень);

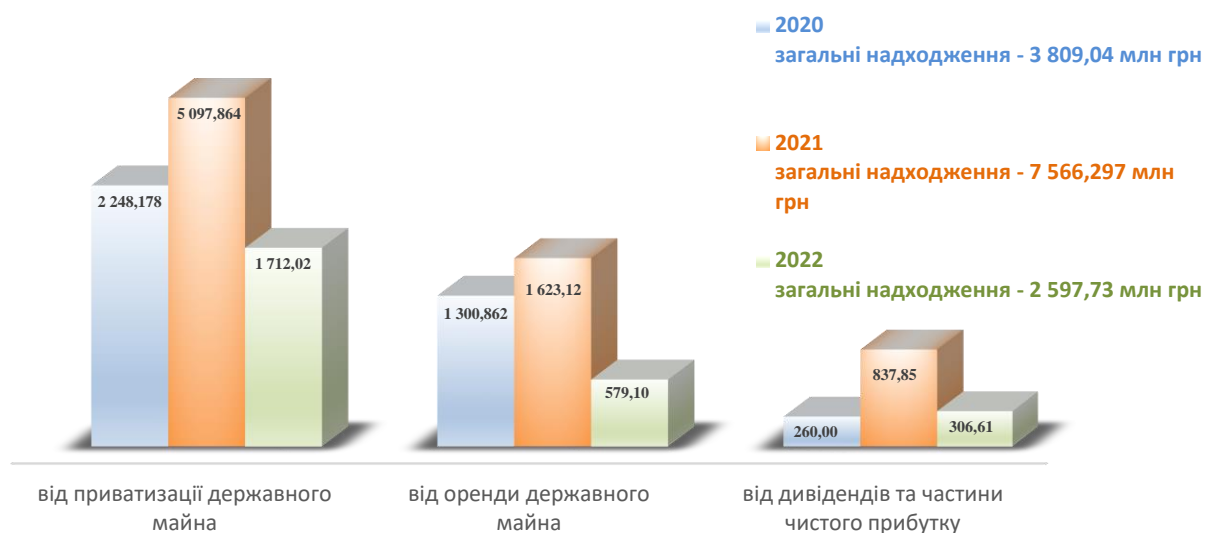
- дивідендів та частини чистого прибутку господарських товариств до державного бюджету сплачено 306,61 млн грн, що становить 55,2 відс. орієнтовного обсягу (555,0 млн гривень).

За даними Звіту Фонду, значне зменшення надходжень доходів державного бюджету спричинено, в основному, повномасштабною агресією російської федерації проти України та запровадженням на всій території України воєнного

стану¹. Проте методичними рекомендаціями не передбачено надання та у Звіті ФДМУ не наводиться інформація щодо належного обґрунтування запланованих на 2022 рік доходів Державного бюджету України та причин значного зменшення планових показників 2022 року² в порівнянні з планом 2021 року³.

Динаміка надходження коштів до Державного бюджету у 2020–2022 роках наведена у діаграмі 1.

Діаграма 1. Динаміка надходження коштів до Державного бюджету в кризові роки (2020–2022), млн грн

Аналіз даних діаграми 1 свідчить про значне зменшення у звітному 2022 році доходів до державного бюджету у порівнянні з обсягами за 2021 рік (за 2020 рік): від приватизації державного майна – на 66,4 відс., або на 3 385,8 млн грн (на 23,8 відс., або 536,2 млн грн), від оренди державного майна – на 64,3 відс., або на 1 044,0 млн грн (55,5 відс., або 721,8 млн грн), від дивідендів та частини чистого прибутку – на 63,4 відс., або на 531,2 млн грн, загалом на 65,6 відс., або на 4 961,1 млн грн (31,8 відс., або 1 211,3 млн гривень).

Довідково. Аналізом встановлено, що у березні 2021 року Фонд⁴ повідомив Міністерство фінансів України, Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України та Національний банк України про попередні прогностичні показники обсягу надходжень за кодом 500000 «Надходження від приватизації державного майна» на 2021 – 2024 роки та надходжень від об'єктів великої приватизації, що можуть бути приватизовані в 2022 – 2024 роках, згідно з якими планові надходження від приватизації визначені в сумі 8 000,0 млн грн, та зазначив, що відповідно до Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» та інших нормативно-правових актів перелік об'єктів малої приватизації не є сталим, підготовка об'єкта до приватизації розтягнута у часі, а вартість продажу визначається на одному із трьох типів аукціонів, у тому числі на аукціоні за

¹ Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 (із змінами).

² Закон України від 02 грудня 2021 року № 1928-IX «Про Державний бюджет України на 2022 рік».

³ Закон України від 15 грудня 2020 року № 1082-IX «Про Державний бюджет України на 2021 рік».

⁴ Лист ФДМУ від 24.03.2021 № 10-19-6571.

методом покрокового зниження стартової ціни, що відбувається автоматично в електронній торговій системі. Враховуючи зазначене, не вбачається за можливе визначити прогнозовану вартість від продажу в розрізі об'єктів, що будуть приватизовані в 2021 – 2024 роках.

Стосовно обґрунтування надходжень від великої приватизації Фонд зазначив, що приватизацію об'єктів великої приватизації тимчасово було припинено на період встановлення Кабінетом Міністрів України карантину та обмежувальних заходів щодо запобігання виникненню та поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)⁵, а аукціони з продажу об'єктів великої приватизації тимчасово проводити заборонено⁶.

Листами ФДМУ від 22.07.2021 № 10-19-16709 та від 03.09.2021 № 10-19-20380 планові надходження від приватизації на 2022 рік у сумі 8 000,0 млн грн підтверджено, а на суму 1 300,0 млн грн Мінфіну надано прогнозний показник надходження коштів від оренди державного майна до державного бюджету за кодом 22080000 «Надходження від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим державним майном», який, за інформацією Фонду, розрахований на підставі поточних тенденцій надходження до державного бюджету орендної плати, а у разі зняття карантину, встановленого рішеннями Уряду з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», може бути збільшений до 1 450,0 млн гривень.

Упродовж червня 2022 року Фондом⁷ подавалася Міністерству фінансів України інформація про зменшення прогнозованих доходів від приватизації державного майна (до 690,0 млн грн) та оренди (до 500,0 млн грн). Проте відповідні зміни не були внесені.

В ході аналізу встановлено, що обсяги прогнозних показників надходжень до Державного бюджету України на 2022 рік за кодом 500000 «Надходження від приватизації державного майна» Фондом не підтверджувалися відповідними економічно обґрунтованими розрахунками, які, зокрема, мали б дорівнювати підсумковій прогнозованій вартості запланованих на 2022 рік об'єктів приватизації у розмірах не нижче їх балансової вартості, а якщо об'єктом приватизації є акції (пакети, частки) – не нижче їх підсумкової номінальної вартості.

Аналізом встановлено, що наведена у розділі Звіту ФДМУ «Стислий огляд результатів роботи Фонду у 2022 році» інформація про загальну суму перерахувань у 2022 році до державного бюджету коштів не відповідає даним звітності Державної казначейської служби України та даним, відображеним Фондом у інших розділах Звіту ФДМУ.

Так, за даними місячного звіту про виконання Державного бюджету України за січень – грудень 2022 року, розміщеного на сайті⁸ Державної казначейської служби України, за підсумками 2022 року загальна сума доходів державного бюджету за кодами бюджетної класифікації 21082400, 22080100, 22080200,

⁵ Закон України від 30 березня 2020 року № 540-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням корона вірусної хвороби (COVID-19)».

⁶ Закон України від 02 вересня 2020 року № 853-IX «Про внесення змін до Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» щодо парламентського контролю за приватизацією державного майна».

⁷ Листи ФДМУ від 21.06.2022 № 10-19-7547 та від 29.06.2022 № 10-19-7966.

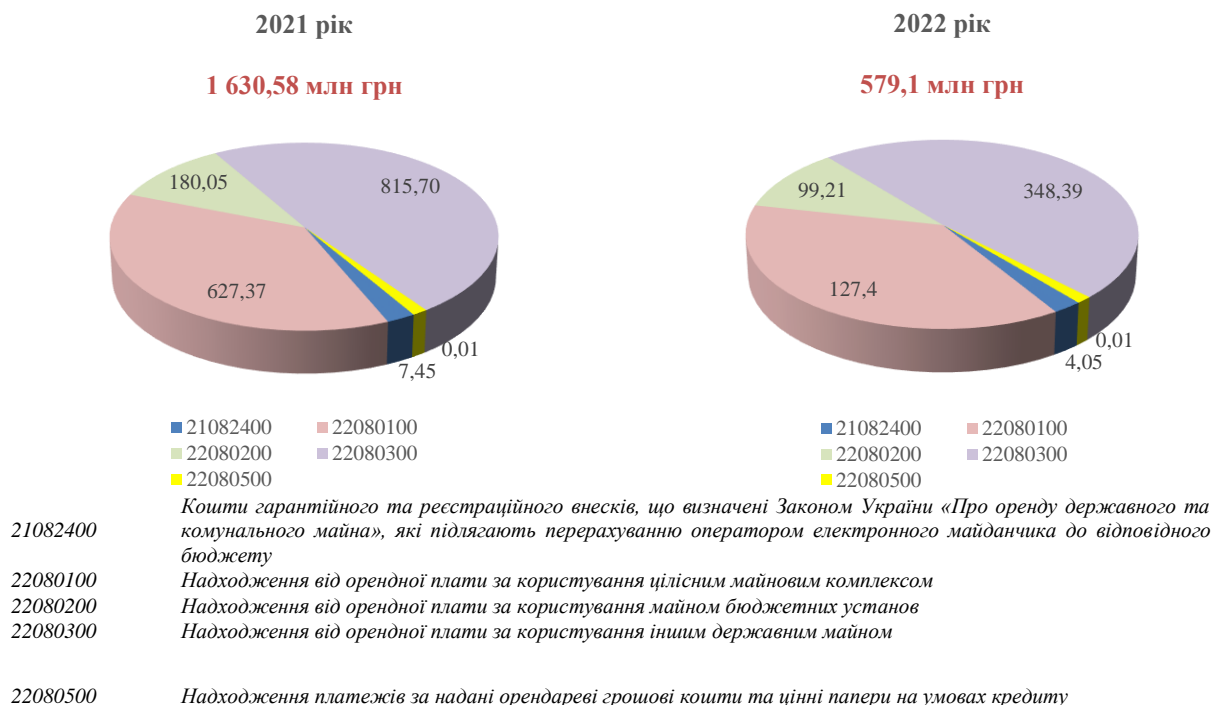
⁸ Доступний за посиланням: <https://www.treasury.gov.ua/file-storage/misiachnyi-zvit-pro-vykonannya-derzhavnoho-biudzhetu-ukrainy-za-sichen-hruden-2022-roku?page=1>.

22080300, 22080500⁹ від оренди державного майна та безпосередньо пов'язаних процесів становить 579,1 млн грн, а не 575,04 млн грн, як наведено у розділі «Стислий огляд результатів роботи Фонду у 2022 році» Звіту ФДМУ (стор. 8).

Різниця в сумі 4,06 млн грн виникла внаслідок не включення Фондом до загальної суми доходів інформації про надходження у 2022 році до Державного бюджету України гарантійних та реєстраційного внесків (код бюджетної класифікації 21082400), про які довідково наведено на стор. 33 Звіту Фонду у розділі 2.3 «Виконання плану щодо надходжень до державного бюджету від оренди».

Надходження від оренди державного майна в 2021–2022 роках наведено у діаграмі 2.

Діаграма 2. Надходження від оренди державного майна в 2021–2022 роках, млн грн

Дані діаграми 2 свідчать про значне зменшення у звітному 2022 році доходів до державного бюджету від оренди державного майна у порівнянні з обсягами за 2021 рік – в цілому на 64,5 відс., або на 1 051,5 млн грн: за ККДБ 21082400 – на 45,6 відс., або на 3,4 млн грн, ККДБ 22080100 – на 79,7 відс., або на 500,0 млн грн,

⁹ Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2011 року № 106 (із змінами) ФДМУ контролює справляння надходжень бюджету за кодами бюджетної класифікації 21082400 «Кошти гарантійного та реєстраційного внесків, що визначені Законом України «Про оренду державного та комунального майна», які підлягають перерахуванню оператором електронного майданчика до відповідного бюджету»; 22080100 «Надходження від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом»; 22080200 «Надходження від орендної плати за користування майном бюджетних установ»; 22080300 «Надходження від орендної плати за користування іншим державним майном»; 22080500 «Надходження платежів за надані орендареві грошові кошти та цінні папери на умовах кредиту».

ККДБ 22080200 – на 44,9 відс., або на 80,8 млн грн, ККДБ 22080300 – на 57,3 відс., або на 467,3 млн грн, ККДБ 22080500 – на 37,7 відс., або на 0,003 млн гривень.

За інформацією розділу 3 «Управління корпоративними правами держави та державними підприємствами» Звіту ФДМУ (стор. 51), станом на 31.12.2022, крім сплати до державного бюджету дивідендів та частини чистого прибутку господарськими товариствами зі сфери управління Фонду в розмірі 306,61 млн грн, на суму 43,26 млн грн забезпечено відрахування частини чистого прибутку державними підприємствами, які перебувають у сфері управління апарату ФДМУ. Усього на користь держави забезпечено виплат у розмірі 627,7 млн гривень.

Аналізом встановлено, що з недотриманням вимог п. 3.3 методичних рекомендацій при порівнянні у розділі «Стислий огляд результатів роботи Фонду у 2022 році» Звіту ФДМУ, а також у розділі 1.5 «Фінансові результати приватизації» розділу 1 «Приватизація державного майна» Звіту Фонду (стор. 20) статистичні показники перерахувань до державного бюджету, здійснені упродовж 2021 року, наведені лише довідково, а інформація про відхилення показників 2022 року від показників 2021 року у відсотковому вираженні не наведена.

У розділах Звіту ФДМУ «Стислий огляд результатів роботи Фонду у 2022 році» та «Приватизація державного майна» (розділ 1.5 «Фінансові результати приватизації») зазначено, що інформація про надходження та перерахування коштів, одержаних від приватизації державного майна, наведена у додатку 1 та додатку 2 до Звіту Фонду.

Згідно з даними додатка 2 «Довідка про надходження та перерахування коштів, одержаних від приватизації державного майна за січень – грудень 2022 року» залишок коштів на початок звітної періоду становив 2 205,6 тис. грн, надходження від приватизації державного майна та процесів, безпосередньо пов'язаних з приватизацією, – 2 068 806,0 тис. грн, а перерахування на фінансування загального фонду державного бюджету, сплату податку на додану вартість на ціну продажу об'єктів та інше здійснені в загальному розмірі 1 972 325,7 тис. гривень.

Аналізом встановлено, що з урахуванням наведених у додатку 3 «Інформація про використання бюджетних коштів на заходи, пов'язані з проведенням приватизації державного майна, за 2022 рік» до Звіту ФДМУ даних про розмір проведених касових видатків на оплату різноманітних послуг, пов'язаних з приватизацією, у сумі 95,7 тис. грн, розрахунковий залишок коштів, про причини виникнення якого та напрями подальшого спрямування не поінформовано у Звіту Фонду та додатку 2 до нього, становить 98,59 млн гривень.

Загалом Звіт ФДМУ є статистично-інформативним документом, який не висвітлює належним чином виконання Фондом повноважень, визначених у Законі № 4107.

2. АНАЛІЗ ІНФОРМАЦІЇ ЗІ ЗВІТУ ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ З ПРИВАТИЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА

За даними Звіту ФДМУ станом на 31.12.2022 переліки об'єктів малої приватизації налічували 1 154 об'єкти, що на 63 об'єкти більше за дані переліків, затверджених відповідно до вимог частини третьої статті 11 Закону України від 18 січня 2018 року № 2269-VIII «Про приватизацію державного і комунального майна» (далі – Закон 2269) наказом Фонду від 04.01.2022 № 1 (1 091 об'єкт). Упродовж 2022 року наказами ФДМУ переліки було доповнено 145 об'єктами, а 82 об'єкти було виключено, зокрема у зв'язку з ліквідацією, за рішенням суду, прийняттям Кабінетом Міністрів України відповідних управлінських рішень, наданням уповноваженими органами управління уточненої інформації про об'єкти приватизації, завершення приватизації тощо.

Перелік об'єктів великої приватизації державної власності затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.01.2019 № 36-р «Про затвердження переліку об'єктів великої приватизації державної власності». Станом на 31.12.2022 перелік містив 24 об'єкти. Протягом 2022 року з переліку об'єктів великої приватизації виключено 3 об'єкти (акціонерні товариства «Миколаївобленерго» та «Хмельницькобленерго» і приватне акціонерне товариство «Президент-Готель»¹⁰).

Умовами пункту 3.5 методичних рекомендацій у розділі 1.1 «Формування переліків об'єктів, що підлягають приватизації» Звіту ФДМУ передбачено висвітлення кількості включених та виключених з переліків об'єктів великої і малої приватизації, проте взаємозв'язок переліків поточного року звітування з переліками минулого періоду не передбачений.

Під час аналізу, шляхом порівняння інформації Звіту ФДМУ та Звіту про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна у 2021 році (далі – Звіт за 2021 рік¹¹), встановлено, що переліки об'єктів малої приватизації, затверджені наказом Фонду № 1 станом на 04.01.2022 в кількості 1 091 об'єкт, є на 284 об'єкти меншими ніж переліки об'єктів, затверджені наказами Фонду станом на 31.12.2021 (1 375 об'єктів). Пояснення причин такого зменшення методичними рекомендаціями не передбачається та у Звіті Фонду не наведено.

Крім того, не передбачається та не наведена у Звіті Фонду інформація стосовно термінів перебування у затверджених на 2022 рік переліках об'єктів приватизації, включених до переліків у попередні роки, та причини зволікання з їх приватизацією.

На запит Рахункової палати (лист від 11.07.2023 № 04-1566) щодо пояснення причин зменшення об'єктів малої приватизації, визначених переліком

¹⁰ Відповідно до розпоряджень Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2021 року № 1222-р «Деякі питання управління об'єктами державної власності» та від 29 квітня 2022 року № 320-р «Питання передачі повноважень з управління корпоративними правами держави».

¹¹ Доступний на офіційному сайті ФДМУ за посиланням: <https://www.spfu.gov.ua/ua/documents/press-list/spf-reports/16917.html>.

Фонду за наказом від 04.01.2022 № 1, по відношенню до кількості таких об'єктів, зазначених у переліках 2021 року, листом Фонду від 19.07.2023 № 10-18-17958 (далі – лист Фонду № 10-18-17958) повідомлено, що «станом 04.01.2022 кількість отриманих Фондом пропозицій уповноважених органів управління державним майном щодо включення об'єктів державної власності до переліків об'єктів малої приватизації була меншою за кількість проданих об'єктів. Таким чином, кількість об'єктів, включених до переліків об'єктів малої приватизації, затверджених наказом від 04.01.2022 № 1, була меншою за кількість об'єктів, включених до відповідних переліків на кінець 2021 року, та становила 1 091 об'єкт. Крім того, на кількість наданих уповноваженими органами управління державним майном пропозицій негативно вплинула також збройна агресія російської федерації проти України та запровадження на всій території України воєнного стану».

За даними Звіту Фонду (стор. 10), з метою формування переліків об'єктів малої приватизації у 2022 році Фонд 26.07.2021 звернувся до 120 уповноважених органів управління, при цьому дані про їх загальну кількість у Звіті Фонду не наводяться.

За інформацією Звіту ФДМУ (стор.10) станом на кінець звітнього періоду 40 уповноважених органів управління надали 523 пропозиції щодо включення об'єктів державної власності до переліків, що підлягають приватизації, 73 – повідомили Фонд про відсутність пропозицій, а 7 – пропозиції не надали. При цьому інформація про причини не подання уповноваженими органами управління відповідних пропозицій до Фонду та про вжиття заходів щодо забезпечення її подальшого отримання у Звіті ФДМУ не наводиться.

Інформація Звіту ФДМУ (стор. 10) про формування на 2022 рік переліків об'єктів малої приватизації на підставі відповідей уповноважених органів управління, поданих на запит Фонду у липні 2021 року, не пояснює відсутність забезпечення уповноваженими органами управління дотримання вимог частини п'ятої статті 11 Закону 2269 та пункту 2 Порядку подання уповноваженими органами управління державним органам приватизації пропозицій щодо включення об'єктів права державної власності до переліку об'єктів, що підлягають приватизації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року № 387 (далі – Порядок № 387), з подання пропозицій щодо включення об'єктів права державної власності до переліку об'єктів, що підлягають приватизації в наступному році, до 1 жовтня поточного року.

Також у Звіті Фонду не наводиться інформація про забезпечення уповноваженими органами управління у 2022 році дотримання вимог частини шостої статті 11 Закону 2269 стосовно щоквартального внесення Фонду пропозицій із включення державного майна до переліку об'єктів, що підлягають приватизації.

Згідно з листом Фонду від 19.07.2023 № 10-18-17958 пропозицій щодо включення 523 об'єктів державної власності до переліків об'єктів малої приватизації були отримані Фондом загалом від 50 уповноважених органів управління державним майном, а не 40 уповноважених органів, як зазначено у Звіті ФДМУ. Отже, інформація до Звіту Фондом формувалася неналежним чином.

Довідково. Листом Фонду № 10-18-17958 також повідомлено, що «з метою збереження IT-інфраструктури (у тому числі реєстрів, які містять суспільно важливу інформацію) та систем документообігу Фонду з початком військової агресії російської федерації проти України у Фонді було тимчасово призупинено функціонування вказаних систем через перенесення відповідного обладнання у безпечне місце розташування. Таким чином, Фонд не мав змоги виконати вимоги пункту 5 Порядку № 387 стосовно подання до 1 березня Мінекономіки, Мінфіну та Національному банку попередніх та уточнених прогнозних показників надходження коштів від приватизації окремо на поточний, наступний та два подальші роки у розрізі запропонованих до приватизації об'єктів, враховуючи прогнозовані обсяги надходження коштів від їх приватизації та фінансовий стан. Після відновлення роботи IT-інфраструктури Фонду відповідні показники було надано Мінекономіки, Мінфіну та Національному банку листом ФДМУ від 29.06.2022 № 10-19-7966.

За інформацією розділу 1.1 «Формування переліків об'єктів, що підлягають приватизації» Звіту ФДМУ (стор. 13), з метою забезпечення обґрунтованого планування прогнозних обсягів надходжень до державного бюджету від приватизації, та враховуючи рекомендації Рахункової палати, надані за результатами аналізу Звіту за 2021 рік (рішення Рахункової палати від 26.07.2022 № 15-2), Фондом у звітному періоді підготовлено зміни до Порядку № 387, які було затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 22 листопада 2022 року № 1312. Зокрема, у новій редакції викладено пункт 5 Порядку № 387, відповідно до якої Фонд зобов'язаний подавати щороку до 1 березня та до 1 липня Мінекономіки, Мінфіну та Національному банку попередні та уточнені прогнозні показники надходження коштів від приватизації окремо на поточний, наступний та два подальші роки у розрізі включених до переліків об'єктів великої та малої приватизації державної власності, враховуючи прогнозовані обсяги надходження коштів від їх приватизації. За пропозицією Фонду у новій редакції пункту 5 Порядку № 387 замінено більш широке поняття «запропонованих до приватизації об'єктів» на «включених до переліків об'єктів великої та малої приватизації державної власті».

Аналізом встановлено, що при підготовці цих змін ФДМУ не було враховано те, що у затвердженому рішенні Рахункової палати Звіту за 2021 рік рекомендація щодо необхідності внесення змін до Порядку № 387 обґрунтована не лише незабезпеченням Фондом вимог щодо своєчасного подання уповноваженими органами управління державним майном прогнозних показників надходження коштів від приватизації на 2021 рік у розрізі запропонованих до приватизації об'єктів, а також встановленими фактами їх подання без урахування фінансового стану конкретних об'єктів та прогнозованих обсягів надходження від їх приватизації.

Загалом аналіз інформації розділу 1.1 «Формування переліків об'єктів, що підлягають приватизації» Звіту ФДМУ засвідчив, що вона є суто інформативною та не містить результатів заходів Фонду, які мають підвищувати ефективність приватизації державного майна.

Зокрема, наведені у цьому розділі таблиці 1.2 (стор. 12) та 1.3 (стор. 14) лише інформують про переліки уповноважених органів управління, які не надали пропозиції щодо включення об'єктів державної власності до переліків об'єктів, що підлягають приватизації, та відмовили у наданні згоди за заявами потенційних покупців на включення об'єктів державної власності до таких

переліків. Причини таких рішень та заходи Фонду щодо забезпечення виконання запланованих надходжень коштів від приватизації державного майна у Звіті ФДМУ не наводяться.

У розділі 1.3 «Продаж об'єктів малої приватизації» Звіту ФДМУ наведена інформація про результати проведення електронних аукціонів з продажу об'єктів малої приватизації та проблемні питання, які вплинули на результати підготовки об'єктів до приватизації.

За інформацією Звіту ФДМУ, протягом 2022 року органами приватизації через електронну торгову систему «Прозорро.Продажі» на електронні аукціони виставлено 212 об'єктів малої приватизації. Починаючи з лютого 2022 року протягом семи місяців електронні аукціони не проводилися. У період з 01.01.2022 по 31.12.2022 відбулися електронні аукціони з продажу 182 об'єктів, за результатами яких стартова ціна продажу 942,28 млн грн збільшилася майже утричі (2 408,03 млн грн), проте покупцями 11 об'єктів малої приватизації, щодо яких аукціони відбулися успішно, відтерміновано сплату 749,67 млн грн через виникнення форс-мажорних обставин внаслідок запровадження воєнного стану.

При цьому у Звіті ФДМУ не наводиться інформації про те, у скількох з цих випадків покупцями не забезпечено дотримання вимог статті 15 Закону 2269 щодо відмови переможця аукціону від підписання протоколу аукціону або від укладення договору купівлі-продажу, не наводяться дані про кількість випадків та загальну суму перерахування до відповідного бюджету гарантійних внесків переможців аукціонів у разі несплати ними ціни продажу об'єкта приватизації у строк, встановлений цим Законом.

У розділі 1.3 «Продаж об'єктів малої приватизації» Звіту ФДМУ (стор. 17) проблемними питаннями забезпечення малої приватизації зазначено, зокрема, їх непривабливість для потенційних покупців (підприємства не ведуть господарську діяльність, перебувають у процесі ліквідації, банкрутства); на майно підприємств накладено арешт; низький рівень готовності об'єктів незавершеного будівництва; необхідність значних державних витрат на виготовлення відсутніх у підприємств правовстановлюючих документів і проведення аудитів та інше.

Отже, у Звіті ФДМУ фактично визнано, що затверджені Фондом переліки об'єктів малої приватизації містять об'єкти, які неможливо приватизувати або приватизація яких відкладається на невизначений термін, тобто існують підвищені ризики, що такі об'єкти не будуть приватизовані. Включення таких об'єктів до переліків приватизації штучно завищує планові обсяги надходження від приватизації і відповідно зменшує відсоток їх фактичного досягнення.

Аналізом встановлено, що умовами методичних рекомендацій у Звіті ФДМУ не передбачено розміщення та не наведено інформацію про кількість включених до переліків на 2022 рік об'єктів малої приватизації, які не можуть бути фактично реалізовані через зазначені вище проблемні питання, а також запобіжні заходи Фонду щодо потрапляння таких об'єктів до переліків.

Зокрема, відповідно до вимог частини дев'ятої статті 11 Закону 2269 перебування об'єктів у стадії ліквідації є підставою для можливої відмови державними органами приватизації у включенні їх до переліку об'єктів державного майна, що підлягають приватизації, проте чинним законодавством з

питань приватизації державного майна не передбачено порядку дії та відповідальності цих органів з питань перевірки потенційної комерційної привабливості об'єктів. Відповідно до Порядку № 387 та Порядку подання та розгляду заяв про включення об'єктів права державної власності до відповідного переліку об'єктів великої або малої приватизації, що підлягають приватизації, затвердженого наказом Фонду від 22.05.2018 № 675, об'єктивність визначення можливого включення об'єкта до переліків малої приватизації віднесено до компетентності уповноважених органів управління державним майном.

За інформацією, наведеною у розділі 1.4 «Продаж об'єктів великої приватизації» Звіту Фонду (стор. 19), у 2022 році електронні аукціони з продажу об'єктів великої приватизації не оголошувалися, викуп об'єктів великої приватизації відповідно до вимог статті 16 Закону 2269 не здійснювався. Проблемними питаннями продажу об'єктів великої приватизації визначено законодавчі обмеження щодо приватизації у зв'язку з встановленням Урядом карантину та обмежувальних заходів щодо запобігання виникненню та поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), а також на період дії правового режиму воєнного стану.

У цьому ж розділі Звіту ФДМУ наведена інформація щодо діяльності у 2022 році радників, які надають послуги з підготовки до приватизації та продажу двох об'єктів великої приватизації (АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія» та ПрАТ «Президент-Готель») з 27 об'єктів, включених до переліку об'єктів великої приватизації станом на 01.01.2022 та 24 об'єктів – станом на 31.12.2022.

За інформацією Звіту ФДМУ, у 2022 році радник по об'єкту АТ «ОГХК» – ТОВ «БДО корпоративні фінанси» виконував завдання, передбачені четвертим з чотирьох етапів договору, проте не зазначено стан та термін завершення цих робіт. Також повідомлено, що радник на об'єкті ПрАТ «Президент-Готель» – ТОВ «Конкорд Консалтинг» виконав три з чотирьох етапів укладеного договору, відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 29.04.2022 № 320 приватизацію об'єкта припинено, згідно з додатковою угодою від 13.07.2022 № 7/59 договір Фонду з радником про надання послуг розірвано без претензій з обох сторін, у тому числі щодо проведення Фондом оплати за послуги попередніх етапів договору від 03.09.2018 № 225.

Інформація щодо діяльності чи бездіяльності визначених Кабінетом Міністрів України радників для надання послуг з підготовки до приватизації інших 22 об'єктів великої приватизації у Звіті ФДМУ відсутня.

На офіційному сайті¹² ФДМУ розміщено інформацію про перелік 10 кваліфікованих учасників відбору радників, затверджений наказом Фонду від 11.08.2021 № 1407, проте відповідно до Порядку залучення радників у процесі приватизації об'єктів державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2021 року № 134 «Деякі питання залучення радників в процесі приватизації об'єктів державної власності», затвердження цього переліку є результатом лише першого етапу конкурсу. Проведення другого та третього етапів конкурсу: визначення учасників конкурсу з числа включених

¹² Доступний за посиланням: https://www.spfu.gov.ua/userfiles/pdf/informaciu-pro-rezultati-vidboru-uchasnikiv-do-pereliku-kvalifikovanih-uchasnikiv-vidboru_9105.pdf.

до переліку та визначення учасника конкурсу, який набрав найбільшу кількість балів, переможцем конкурсу, Фондом не забезпечено.

На запит Рахункової палати від 29.06.2023 № 04-1480 (далі – запит № 04-1480) листом Фонду від 05.07.2023 № 10-18-16705 (далі – лист № 10-18-16705) надано інформацію про реагування Фонду на рекомендації Рахункової палати за попередніми контрольними заходами (зокрема рішення Рахункової палати від 08.09.2020 № 24-1), у якій зазначено, що 28 липня 2022 року Верховною Радою України прийнято Закон України № 2468-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння процесам релокації підприємств в умовах воєнного стану та економічного відновлення держави» (далі – Закон № 2468), яким, зокрема, внесено зміни до Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна». Згідно з цими змінами продаж об'єктів великої приватизації здійснюється на електронних аукціонах, а підготовка об'єкта до приватизації здійснюється без залучення радника.

При підготовці цієї інформації ФДМУ не враховано те, що частиною другою розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 2468 уставлено, що «підготовка до приватизації об'єктів великої приватизації, за якими Кабінетом Міністрів України прийнято рішення про визначення радника до набрання чинності цим Законом, здійснюється та завершується із залученням радників у порядку, що діяв до набрання чинності цим Законом».

Довідково. За даними додатка 3 до Звіту ФДМУ «Інформація про використання бюджетних коштів на заходи, пов'язані з проведенням приватизації державного майна, за 2022 рік» із загальної суми 149 814,2 тис. грн, затвердженої у паспорті бюджетної програми за КПКВК 6611020 «Заходи, пов'язані з проведенням приватизації державного майна» на 2022 рік за загальним фондом державного бюджету, видатки на оплату послуг, що надаються радниками, залученими на конкурсних засадах у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку під час підготовки до приватизації та продажу об'єктів великої приватизації, планувалися в обсязі 113 610,7 тис. грн (75,8 відс. коштів за КПКВК 6611020), проте фактичне витрачання бюджетних коштів на ці цілі не здійснювалось.

За даними розділу 1.6 «Контроль за виконанням умов договорів купівлі-продажу» Звіту ФДМУ (стор. 21 – 26) станом на 31.12.2022 на обліку органів приватизації перебувало 13 666 договорів купівлі-продажу державного майна (за даними бази інформаційно-пошукової підсистеми Фонду «Етап-Інвестиційні зобов'язання»), з яких: 1093 – пакети акцій акціонерних товариств, 9543 – об'єкти малої приватизації (єдині майнові комплекси, окреме майно), 3030 – об'єктів незавершеного будівництва.

Станом на 31.12.2022 на контролі органів приватизації перебувало 643 договори (з них 580 договорів, за якими здійснюється контроль щодо виконання покупцями приватизаційних умов, 63 договори, за яким проводиться претензійно-позовна робота щодо розірвання та повернення проданих об'єктів у державну власність), проте у зв'язку з триваючою повномасштабною збройною агресією російської федерації проти України органи приватизації в окремих областях (Донецька, Луганська, Харківська, Херсонська, Миколаївська, Запорізька, Сумська, Чернігівська та Дніпропетровська) протягом звітнього періоду у наявних умовах не мали можливості у повному обсязі здійснювати контроль за виконанням договірних умов та забезпечити охоплення перевітками 100 відс. договорів купівлі-продажу державного майна.

У зв'язку з цим, при запланованому на 2022 рік органами приватизації обсязі перевірок 521 договору купівлі-продажу державного майна, фактично вдалося перевірити 422 договори, що становить 81 відс. плану (протягом 2021 року згідно із щоквартальними графіками перевірок органами приватизації було перевірено 763 договори купівлі-продажу державного майна).

Загалом, інформація Звіту ФДМУ щодо контролю за виконанням умов договорів купівлі-продажу відображає загальні дані роботи Фонду за цим напрямом, проте її перенасичено статистичними показниками, які в окремих випадках без будь-яких пояснень не корелюються один з одним та з даними, наведеними у додатках до Звіту Фонду.

Так, у розділі 1.6 «Контроль за виконанням умов договорів купівлі-продажу» Звіту ФДМУ (стор. 24 – 25) наведено інформацію про те, що станом на 31.12.2022 у власність держави накопичувальним підсумком повернуто 386 об'єктів, накопичувальним підсумком повторно продано 260 об'єктів. Перелік об'єктів приватизації, повернених у державну власність, які підлягають повторному продажу, станом на 31.12.2022 включав 67 об'єктів. Протягом звітнього періоду повторно продано 13 об'єктів незавершеного будівництва. Загальна сума коштів, отриманих від продажу повернених державі об'єктів, накопичувальним підсумком становить 263,571 млн грн. Сума коштів, отримана за повторний продаж у звітному періоді, становить 13,636 млн гривень.

Аналізом встановлено, що поняття «накопичувальний підсумок» у Звіті ФДМУ не пояснює: це за весь період діяльності Фонду, певний період протягом кількох років чи упродовж 2022 року. Крім того, за підсумками арифметичного вирахування повторно проданих «накопичувальним підсумком» об'єктів із загальної кількості «накопичувальним підсумком» повернутих у державну власність, станом на 31.12.2022 їх кількість має дорівнювати 126 об'єктів, а не 67 об'єктів, як зазначено у Звіті ФДМУ.

На стор. 22 Звіту ФДМУ зазначено, що за результатами контролю органами приватизації невиконання умов договорів купівлі-продажу об'єктів за 2022 рік встановлено за 36 договорами, а перелік найбільш поширених порушень умов договорів у розрізі зобов'язань, взятих покупцями, наведено у таблиці 1.5 (стор. 23), проте дані цієї таблиці наведено за 42 договорами.

За інформацією Звіту ФДМУ (стор. 22), у звітному періоді з договорів купівлі-продажу, що містять умову щодо збереження кількості робочих місць, було перевірено 26 договорів. Результати перевірки засвідчили, що наявна на момент приватизації кількість робочих місць становила 288 одиниць, на момент перевірки – 351 одиницю. Проте у Звіті Фонду не пояснюється на скількох приватизованих об'єктах досягнуто збільшення кількості робочих місць та чи встановлено випадки їх скорочення.

У розділі 1.6 «Контроль за виконанням умов договорів купівлі-продажу» Звіту ФДМУ (стор. 24) зазначено, що за результатами проведеної органами приватизації роботи з досудового врегулювання спору протягом звітнього періоду згідно з актами перевірок органами приватизації нараховано штрафні санкції за невиконання/неналежне виконання окремих умов договорів купівлі-продажу (порушення терміну відшкодування витрат на проведення оцінки

об'єкта, погашення у певні строки заборгованості із заробітної плати та перед бюджетом, ненадання документів тощо) у сумі 1,184 млн грн, з них у добровільному порядку сплачено 0,959 млн грн, а стягнення штрафних санкцій у розмірі 0,225 млн грн органами приватизації вирішується в межах досудового врегулювання спору відповідно до вимог Порядку здійснення контролю за виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації органами приватизації, затвердженого наказом Фонду від 18 жовтня 2018 року № 1327 (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 27 листопада 2018 року за № 1349/32801), та умов договорів (покупцям направлено претензію щодо добровільної сплати нарахованих штрафних санкцій).

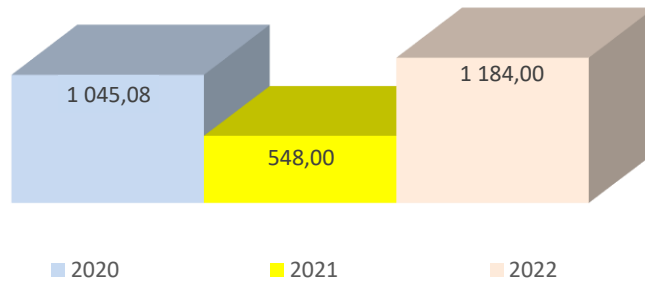
Водночас у додатку 2 до Звіту Фонду¹³ зазначена інша сума надходжень від штрафів і пені, а саме 284,4 тис. грн (234,5 тис. грн – штрафи і пені за невиконання умов договорів купівлі-продажу та 49,9 тис. грн – штрафи і пені за порушення строків розрахунків за об'єкти приватизації), проте причини таких розбіжностей у Звіті ФДМУ не наведені, як і не наведено чи є такі надходження тільки результатом досудового розгляду органами приватизації допущених порушень умов договорів купівлі-продажу.

Незважаючи на те, що відповідно до додатка 2 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» фінансування державного бюджету за кодом 501000 включає як надходження від приватизації державного майна та інші надходження, безпосередньо пов'язані з процесом приватизації та кредитування підприємств, на стор. 26 Звіту ФДМУ зазначено, що інформація щодо суми нарахованих та сплачених за рішенням судів штрафів, пені та неустойок зі Звіту Фонду, виключена. Така інформація у Звіті ФДМУ не висвітлюється, оскільки забезпечення виконання порушниками судових рішень щодо сплати штрафних санкцій після прийняття судом рішення залежить від дій органів державної виконавчої служби та безпосередньо боржників. За інформацією Звіту Фонду претензійно-позовна робота щодо стягнення штрафних санкцій може тривати роками і справа може розглядатися не в одній інстанції, рішення не завжди приймається у звітному періоді, тому динаміка відображення цих процесів у звітах за останні роки не була інформативною. Також загальний доступ до Єдиного державного реєстру судових рішень та сервісу «Стан розгляду справ» на сьогодні працює у тестовому режимі, а у випадку виявлення ознак кіберзагроз доступ до реєстру може обмежуватися.

¹³ Довідка про надходження та перерахування коштів, одержаних від приватизації державного майна за січень-грудень 2022 року.

Динаміка нарахування штрафних санкцій проаналізована Рахунковою палатою та наведена у діаграмі 3.

Діаграма 3. Динаміка нарахування штрафних санкцій за невиконання/неналежне виконання окремих умов договорів купівлі-продажу у розрізі кризових років, тис. гривень

Аналіз діаграми 3 свідчить, що незважаючи на перебування держави у воєнному стані, претензійно-позовна діяльність Фонду покращилася і показники нарахованих штрафних санкцій у 2022 році вдвічі перевищують показник 2021 року (на 636,0 тис. грн), та на 138,9 тис. грн показники 2020 року.

Методичними рекомендаціями не вимагається, а у Звіті Фонду відповідно не висвітлюються питання стосовно виконання Фондом визначених у статті 5 Закону № 4107 повноважень у сфері приватизації державного майна, а саме участі у підготовці спільних проєктів щодо фінансування міжнародними організаціями структурних перетворень в економіці держави, приватизації та післяприватизаційної підтримки підприємств.

За інформацією розділу 6 «Законодавче забезпечення процесів приватизації та управління об'єктами державної власності. Взаємодія Фонду з Верховною Радою України» Звіту ФДМУ (стор. 101 – 106) у зв'язку із збройною агресією російської федерації відбулося коригування стратегічних цілей держави, що знайшло відображення в переліку законопроєктів, які опрацьовувалися Фондом протягом звітного періоду. З метою адаптування законодавства у сфері приватизації до умов воєнного часу за участю Фонду підготовлено проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» та інших законодавчих актів України щодо сприяння процесам релокації підприємств в умовах воєнного стану та економічного відновлення держави» (реєстр. № 7451 від 09.06.2022), прийнятий Верховною Радою України 28.07.2022 за № 2468-ІХ. Закон передбачає, зокрема, здійснення сплати за об'єкт приватизації на підставі сформованого протоколу про результати електронного аукціону, укладання договору купівлі-продажу після сплати покупцем ціни продажу, що дасть змогу уникнути ризиків щодо несплати коштів за об'єкти приватизації та ненадходження коштів до державного бюджету, що дозволить пришвидшити запуск у безпечних регіонах України нових виробничих майданчиків та збільшити надходження до державного бюджету коштів від приватизації державного та комунального майна.

Загалом у розділі 1 «Приватизація державного майна» Звіту ФДМУ (стор. 9 – 26) висвітлені основні показники діяльності Фонду у цій сфері.

Водночас наведена інформація свідчить про недотримання Фондом та уповноваженими органами управління вимог Порядку № 387 при формуванні та затвердженні переліків об'єктів, що підлягають приватизації. Також ця інформація не містить результатів заходів Фонду, які мають підвищувати ефективність процесів приватизації державного майна.

У цьому розділі Звіту Фонду відображені окремі проблемні питання результатів діяльності Фонду щодо проведення приватизації, зокрема, такі як подання уповноваженими органами управління до переліків малої приватизації потенційно непривабливих для покупців об'єктів, проте не порушуються питання щодо можливих запобіжних заходів Фонду для їх вирішення.

3. АНАЛІЗ ІНФОРМАЦІЇ ЗІ ЗВІТУ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ У СФЕРІ ОРЕНДИ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА

За інформацією розділу 2 «Оренда державного майна» Звіту ФДМУ (стор. 27, 35), станом на 31.12.2022 загальна кількість чинних договорів оренди державного майна, укладених Фондом та його регіональними відділеннями, становила 14 149 (у 2021 році 14 426 договорів), з яких: 4 063 договори укладено з бюджетними установами та іншими організаціями, розмір річної плати за оренду нерухомого майна для яких становить 1 гривню (без урахування даних АР Крим) (у 2021 році 3 791 договір); 2 360 договорів укладено щодо державного майна, розташованого на тимчасово непідконтрольних владі України територіях (у 2021 році 896 договорів).

Аналізом встановлено, що подана Фондом у розділі 2.2 «Розроблення та впровадження онлайн платформи управління орендою державного майна» Звіту ФДМУ (стор. 31 – 32) інформація є загальним описом одного з численних програмних продуктів, який застосовується Фондом при забезпеченні своєї діяльності.

За даними розділу 2.3 «Виконання плану щодо надходжень до державного бюджету від оренди» Звіту ФДМУ (стор. 33 – 35) у 2022 році від оренди державного майна до Державного бюджету України надійшло 575,04 млн грн, що становить 44,2 відс. річного плану (1 300,0 млн грн), та 4,05 млн грн – гарантійних і реєстраційних внесків (у 2021 році надійшло загалом 1 623,12 млн гривень).

Низький рівень надходжень до державного бюджету спричинено збройною агресією російської федерації проти України, як наслідок прийняттям Закону України від 01 квітня 2022 року № 2181-IX «Про внесення змін до Закону України «Про оренду державного та комунального майна» та запровадженням постановою Кабінету Міністрів України від 27 травня 2022 року № 634 «Про особливості оренди державного та комунального майна у період воєнного стану» (далі – постанова № 634) пільг по сплаті орендної плати. За інформацією Звіту ФДМУ у 2022 на виконання планового показника вплинуло також те, що Фонд брав активну участь у реалізації розпочатої Мінекономіки разом з обласними військовими адміністраціями програми релокації підприємств із зони ведення бойових дій у безпечні регіони України. Протягом звітної періоду укладено 5

договорів оренди державного майна загальною площею 32,8 тис. м² з переможцями аукціонів, які взяли участь в аукціоні з метою переміщення виробництва, інших активів та потужностей для провадження господарської діяльності. Відповідно до постанови № 634 протягом перших 6-ти місяців оренди переможці електронних аукціонів, які взяли участь в аукціоні з метою переміщення виробництва та інших активів і потужностей для провадження господарської діяльності з територій Донецької, Луганської, Запорізької, Київської, Миколаївської, Сумської, Харківської, Херсонської, Чернігівської, Кіровоградської, Дніпропетровської, Житомирської, Одеської областей, Автономної Республіки Крим та м. Києва і м. Севастополя, сплачують орендну плату (у тому числі авансовий внесок) в розмірі 1 гривня за 1 кв. метр орендованої площі. В повному обсязі орендна плата за вказаними договорами буде стягуватися після закінчення пільгового періоду.

Згідно з наведеною у таблиці 2.1 Звіту ФДМУ (стор. 33) динамікою надходження коштів від оренди державного майна за кодом бюджетної класифікації 22080000 по відношенню до 2021 року (план 1 650,0 млн грн, виконання 1 623,12 млн грн) показник фактичного забезпечення доходів державного бюджету 2022 року (план 1 300,0 млн грн, виконання 575,04 млн грн) зменшився на 1 048,08 млн грн, проте методичними рекомендаціями не передбачено надання та у Звіті Фонду не наводиться інформація щодо причин зменшення на суму 350,0 млн грн планового показника 2022 року по відношенню до плану 2021 року. При цьому Фондом зазначено, що у зв'язку із обмежувальними заходами щодо запобігання виникненню та поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19) у 2021 році орендарі також мали пільги зі сплати орендної плати у вигляді знижок або повного звільнення від її сплати.

У розділі 2.3 «Виконання плану щодо надходжень до державного бюджету від оренди» Звіту ФДМУ (стор. 33 – 34) інформативно наведено загальні дані про зменшення надходжень від сплати за оренду майна на окремих територіях України, на яких згідно з постановою № 634 введені різні пільгові режими. На відміну від Звіту за 2021 рік, у якому Фондом були наведені дані про наслідки застосування у 2021 році пільгового режиму сплати орендної плати на період дії обмежувальних карантинних заходів¹⁴, у Звіті ФДМУ інформація про кількість договорів, до яких упродовж 2022 року застосовано пільги зі сплати орендної плати у вигляді знижок або повного звільнення від її сплати, а також про сумове вираження таких пільг, не наводиться.

За інформацією розділу 2.10 «Втрати державного бюджету в АР Крим, на тимчасово непідконтрольній території та у зоні бойових дій» Звіту ФДМУ (стор. 50), з розширенням географії бойових дій на території України після 24 лютого 2022 року державний бюджет зазнав втрат від недоотриманої орендної

¹⁴ За даними Звіту за 2021 рік протягом звітнього періоду норми постанови Кабінету Міністрів України від 15.07.2020 № 611 «Деякі питання сплати орендної плати за державне майно під час дії карантину» було застосовано до 300 договорів оренди, сума знижки становить 3,0 млн грн на місяць або близько 36 млн грн за звітний період. З урахуванням всіх прийнятих рішень з початку дії карантину орендну плату за чинними договорами впродовж 2021 року зменшено на 169,8 млн грн (понад 14 млн грн на місяць).

плати за договорами оренди майна. Основними факторами, які спричинили падіння рівня надходжень від орендної плати до державного бюджету та припинення договорів оренди, стали масовий виїзд людей за кордон, згорання бізнесу, окупація та знищення об'єктів оренди. Загальна сума недоотриманої у 2022 році державним бюджетом орендної плати внаслідок військової агресії російської федерації становить близько 1 209,0 млн гривень.

За інформацією розділу 2.4.2 «Інформація про укладені, припинені та продовжені договори оренди» Звіту ФДМУ, упродовж 2022 року укладено 1 304 договори оренди нерухомого майна на загальну місячну суму орендної плати 20,5 млн грн (у тому числі 1 044 договори на суму 17,3 млн грн, що укладені після запровадження воєнного стану), припинено 1 553 договори оренди нерухомого майна на загальну суму орендної плати 14,7 млн грн на місяць (з моменту запровадження воєнного стану припинено 1 244 договори оренди на суму 11,9 млн гривень) та продовжено дію 996 договорів оренди нерухомого майна. З урахуванням особливого порядку продовження договорів оренди, строк дії яких завершується у період воєнного стану, встановленого постановою № 634, пролонговано на період воєнного стану 2 809 договорів оренди. Термін дії 133 договорів оренди збільшено до 5 років з метою приведення у відповідність із мінімальним терміном, визначеним Законом України від 03 жовтня 2019 року № 157-IX «Про оренду державного та комунального майна».

Аналізом встановлено, що зазначена у цьому розділі Звіту ФДМУ інформація про кількість договорів (996), дію яких у 2022 році продовжено, не відповідає даним таблиці 2.5 «Інформація щодо укладених та продовжених у 2022 році договорів оренди» (стор. 40), а саме у таблиці визначено загалом 1 002 продовжених договори (557 – продовжені на аукціоні; 439 – продовжені без аукціону; 5 – визнані продовженими за рішенням суду; 1 – продовжений на аукціоні договір оренди єдиного майнового комплексу).

За інформацією Фонду, розбіжність пояснюється тим, що під час пролонгації договорів за рішенням суду Фондом не здійснювалися організаційні заходи і договори визнані продовженими на тих же умовах і на той самий строк. Продовжений договір оренди 1 єдиного майнового комплексу не враховано, оскільки він не є договором оренди нерухомого майна.

За інформацією з розділу 2.5 «Етапи передачі в оренду» Звіту ФДМУ (стор. 41 – 44), у 2022 році орендодавцями в системі Фонду було оголошено 2 110 аукціонів на оренду державного майна, з них 1 178 (56 відс.) було завершено успішно, а інформацію про проведені аукціони наведено у таблиці 2.10 (стор. 42), зокрема успішно завершено 766 аукціонів на передачу майна в оренду та 412 – на продовження договору оренди. Отже, незавершеними успішно, за розрахунком, є 932 аукціони.

За висновками Фонду, через побоювання потенційних орендарів вкладати кошти в оренду об'єктів в умовах воєнного стану, у 2022 році не вдалося відновити довоєнний рівень успішності аукціонів. Порівняно з минулим роком кількість оголошених аукціонів зменшилася на 145,2 відс. (на 3 063 аукціони), а загальна площа виставлених на аукціон об'єктів оренди – на 28,1 відс. (на 200,0 тис. м²). Кількість успішних аукціонів порівняно з 2021 роком зменшилася

майже у 2,3 раза. Зменшилася також питома вага успішних аукціонів у загальній кількості оголошених аукціонів. Так, за підсумками 2021 року частка успішних аукціонів становила 75 відс. проведених аукціонів, у звітному періоді – лише 56 відсотків.

Аналізом даних таблиці 2.10 встановлено їх невідповідність даним таблиці 2.5. Так, за даними таблиці 2.5 за результатами аукціонів упродовж 2022 року укладено 794 договори, що на 28 договорів перевищує кількість успішно завершених аукціонів (766). При тому, що за даними таблиці 2.10 успішно завершеними з продовження договорів оренди є 412 аукціонів, за даними таблиці 2.5 за результатами таких аукціонів укладено 557 договорів, або на 145 договорів більше.

За інформацією Фонду, різниця пояснюється тим, що на підписання договору оренди після формування протоколу аукціону законодавством передбачено 20 робочих днів. Таким чином, у звітному періоді було укладено договори оренди і за результатами аукціонів, які відбулися у 2021 році.

У розділі 2.5.2 «Підготовка та проведення аукціонів» Звіту ФДМУ (стор. 42 – 43) зазначено, що за результатами проведених у 2022 році аукціонів за 12 з них очікується підписання договорів, 100 аукціонів відмінені, за 6 аукціонами очікується підписання протоколу, 631 аукціон не відбувся з різних причин. Отже, за розрахунком, успішно не завершилися загалом 749 аукціонів, що на 183 аукціони менше кількості незавершених аукціонів, розрахованих під час аналізу, з огляду на інформацію Звіту ФДМУ про загальну кількість оголошених (2 110) та успішно завершених (1 178) аукціонів.

За інформацією Фонду, різниця 183 аукціони – це аукціони, які були відмінені одразу після оголошення воєнного стану на виконання доручення Фонду від 24.02.2022 № К/18. Фактично ця група аукціонів також є неуспішною (адже аукціони не відбулися) і мала б бути наведена у Звіті Фонду поряд з іншими групами неуспішних аукціонів, про які йдеться у розділі 2.5.2 «Підготовка та проведення аукціонів» Звіту ФДМУ (стор. 42 – 43). Проте, оскільки відміна вказаних аукціонів мала форс-мажорний характер, Фондом вони не розглядаються як неуспішні та інформація про них була наведена в цьому ж розділі окремим абзацом.

У цьому ж розділі Звіту ФДМУ (стор. 43) зазначено, що аналіз результатів проведення електронних аукціонів дає змогу виокремити коло об'єктів, які не користуються попитом, а отже можуть бути передані в оренду лише за умови зниження стартової ціни. Детальну інформацію щодо таких аукціонів наведено у таблиці 2.11.

Проте аналіз даних таблиці 2.11 (стор. 43) засвідчив, що вони є переліком різновидів успішно проведених у 2022 році аукціонів. Однак у цій таблиці не міститься жодного посилання на види майна, що не користуються попитом, та причини його непопулярності.

За інформацією розділу 2.8 «Робота Фонду щодо стягнення заборгованості з орендної плати та штрафних санкцій до державного бюджету» Звіту ФДМУ, станом на 31.12.2022 заборгованість орендарів перед державним бюджетом, що не сплачена більш ніж 3 місяці поспіль, становить 313,7 млн гривень. Органами приватизації проводиться робота зі стягнення до державного бюджету

заборгованості з орендної плати у сумі 181,1 млн грн за прийнятими судовими рішеннями:

– 102,2 млн грн стягується відповідно до вимог Закону України «Про виконавче провадження»;

– 43,5 млн грн перебуває на стягненні відповідно до Кодексу України з процедур банкрутства;

– 35,4 млн грн – безнадійна заборгованість, рішення щодо стягнення якої не виконано (відсутність у боржника майна, на яке можна звернути стягнення, невідоме місцезнаходження боржника, ліквідація боржника тощо).

Заборгованість у сумі 25,2 млн грн перебуває на стадії судового розгляду, щодо заборгованості у сумі 107,4 млн грн здійснюється досудове врегулювання.

За даними таблиць 2.12¹⁵ та 2.13¹⁶, наведених відповідно на стор. 47 та стор. 50 Звіту Фонду, у 2022 році нараховано: пені – 11,11 млн грн, штрафів – 2,29 млн грн, неустойки орендарям, які не повернули майно з орендного користування після припинення договорів оренди (без АР Крим, Херсонської, Луганської та Донецької областей) – 207,4 млн гривень. Орендарями сплачено пені – 2,74 млн грн, штрафів – 0,19 млн грн, неустойки – 5,31 млн гривень.

У цілому, зважаючи на повномасштабну військову агресію російської федерації проти України та запровадження воєнного стану, за підсумками 2022 року виконання запланованого показника надходжень до державного бюджету від оренди державного майна Фондом забезпечено тільки на 44,2 відсотка. Водночас за підсумками 2022 року на суму 59,7 млн грн досягнуто зменшення такого показника, як заборгованість орендарів перед державним бюджетом, що не сплачена більш ніж 3 місяці поспіль (на 31.12.2022 – 313,7 млн грн, на 31.12.2021 – 373,4 млн гривень).

4. АНАЛІЗ ІНФОРМАЦІЇ ЗІ ЗВІТУ ПРО УПРАВЛІННЯ ФОНДОМ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ КОРПОРАТИВНИМИ ПРАВАМИ ДЕРЖАВИ ТА ДЕРЖАВНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ

За інформацією, наведеною у розділі 3 «Управління корпоративними правами держави та державними підприємствами» Звіту ФДМУ, станом 31.12.2022 у Реєстрі корпоративних прав держави обліковується 412 господарських товариства, які мають частку держави у статутному капіталі. В порівнянні з 2021 роком (423 господарських товариства) у Реєстрі корпоративних прав держави (далі – Реєстр) загальна кількість господарських товариств, які мають частку держави у статутному капіталі, менше на 11 господарських товариств за рахунок продажу 1 господарського товариства та переданих іншим органам виконавчої влади 10 господарських товариств. Фонд здійснює управління 233 господарськими товариствами (87 – апарат Фонду, 146 – регіональні відділення), що становить 56,6 відс. загальної кількості у

¹⁵ Нарахування/сплата пені та штрафів орендарями за невиконання умов договорів оренди.

¹⁶ Інформація щодо нарахованої/сплаченої неустойки орендарям, які не повернули майно з орендного користування після припинення договорів оренди (без АР Крим, Херсонської, Луганської та Донецької областей).

Реєстрі. На територіях, тимчасово непідконтрольних органам державної влади, перебувають 72 господарських товариства, або 17,8 відс. загальної чисельності у Реєстрі.

На стор. 51 Звіту ФДМУ зазначено, що в управлінні Фонду та його регіональних відділень перебувають 719 державних підприємств, установ та організацій.

Довідково. На запит № 04-1480 листом від 05.07.2023 № 10-18-16705 ФДМУ повідомлено, що відповідно до Порядку здійснення контролю за виконанням функцій з управління об'єктами державної власності (підпункт 5 пункту 4), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.06.2007 № 832 (далі – постанова № 832), з метою здійснення моніторингу ефективності управління об'єктами державної власності Фонд цоқварталу надає Мінекономіки та Мінфіну інформацію з Єдиного реєстру об'єктів державної власності щодо державних підприємств, їх об'єднань, дочірніх підприємств та Реєстру корпоративних прав держави щодо господарських організацій з корпоративними правами держави, які належать до сфери управління відповідного суб'єкта управління, у тому числі Фонду, та надано копії направлених у 2022 році Мінекономіки та Мінфіну листів та додатків до них.

Аналізом встановлено, що за даними переліку суб'єктів господарювання (державних підприємств, їх об'єднань та дочірніх підприємств), які належать до сфери управління відповідного суб'єкта управління об'єктами державної власності (станом на 01.01.2023), надісланого до Мінекономіки та Мінфіну листом Фонду від 12.05.2023 № 10-15-11738 (далі – лист № 10-15-11738), в управлінні Фонду перебувають 734 державних підприємства, що на 15 державних підприємств більше за дані Звіту ФДМУ. Крім того, листом № 10-15-11738 окремо подано інформацію про перелік з 6 державних підприємств, які належать до сфери його управління, але за результатами інвентаризації об'єктів державної власності належність їх до сфери управління Фонду не підтверджена станом на 01.01.2023. Про результати такої інвентаризації у Звіті ФДМУ не йдеться. За даними переліків до листа № 10-15-11738 станом на 01.01.2023 в управлінні Фонду (за даними Реєстру корпоративних прав держави станом на 01.01.2023) перебувають загалом 228 господарських товариств, що на 5 господарських товариств менше за дані Звіту ФДМУ. Крім того, у листі № 10-18-16705 зазначено, що на кінець 2022 року в управлінні Фонду обліковувалося загалом 1 037 суб'єктів господарювання, що на 85 суб'єктів господарювання більше за дані Звіту ФДМУ про загальну кількість господарських товариств та державних підприємств, які станом на 31.12.2022 перебувають в управлінні Фонду та його регіональних відділень (952 господарських товариства та державних підприємств).

Листом ФДМУ від 05.07.2023 № 10-18-16705 на адресу Рахункової палати також надано інформаційно-аналітичні матеріали, підготовлені за результатами роботи об'єктів державної власності за 2022 рік відповідно до Методичних рекомендацій застосування критеріїв визначення ефективності управління об'єктами державної власності, затверджених наказом Мінекономрозвитку України від 15 березня 2013 року № 253, із змінами (далі – наказ № 253), подані до Мінекономіки листом Фонду від 17.04.2023 № 10-51-9467 (далі – лист № 10-51-9467). За даними цих інформаційно-аналітичних матеріалів до сфери управління Фонду належить загалом 827 суб'єктів господарювання, у

тому числі 729 державних підприємств та 98 господарських товариств з державною часткою понад 50 відсотків.

Таким чином, дані Звіту ФДМУ про загальну кількість господарських товариств та державних підприємств, які станом на 31.12.2022 перебувають в управлінні Фонду та його регіональних відділень, не відповідають даним моніторингу Фонду, здійсненого на виконання вимог наказу № 253, та звітним даним, поданим до Мінекономіки та Мінфіну на виконання вимог постанови № 832.

Станом на 31.12.2022 господарські товариства зі сфери управління ФДМУ сплатили до державного бюджету 306,61 млн грн дивідендів та частини чистого прибутку, а державні підприємства, які перебувають у сфері управління апарату Фонду, забезпечили відрахування частини чистого прибутку на суму 43,26 млн гривень. Усього на користь держави забезпечено виплат у розмірі 627,7 млн грн (станом на 31.12.2021 сплачено до державного бюджету 837,853 млн гривень).

За інформацією розділу 3.1 «Структура корпоративних прав держави» Звіту Фонду (стор. 55), у 2022 році продовжено роботу щодо вирішення довготривалого проблемного питання обліку корпоративних прав держави з приведення діяльності товариств, які перебувають в сфері управління Фонду, створених до набрання чинності Законом України «Про акціонерні товариства», у відповідність до норм цього закону, зокрема, щодо переведення іменних цінних паперів у бездокументарну форму.

За інформацією цього ж розділу Звіту ФДМУ (стор. 55) протягом 2022 року Фондом направлено листи 98 господарським товариствам, які перебувають в його управлінні та мають документарну форму акцій, щодо виконання законодавчих вимог з переведення акцій в бездокументарну форму та прийняття відповідних рішень органом управління, що відповідає кількості господарських товариств з державною часткою від 50 до 100 відс., управління якими здійснювалося Фондом та його регіональними відділеннями.

Аналізом встановлено, що Фондом не дотримано вимоги пункту 3.7.1 методичних рекомендацій та не забезпечено подання у Звіті ФДМУ інформації про взаємодію з іншими уповноваженими органами управління в сфері обліку корпоративних прав, зокрема стосовно забезпечення ними, як органами управління, обов'язкового бездокументарного оформлення акцій підвідомчих господарських товариств. Загальну кількість таких господарських товариств, засновниками яких є інші органи управління та які не забезпечили переведення акцій в бездокументарну форму, у Звіті ФДМУ також не наведено.

Станом на 31.12.2021 акції в бездокументарну форму мали перевести 110 господарських товариств, що перебувають в управлінні Фонду. Упродовж 2022 року перевели 8 господарських товариств. Станом на 31.12.2022 неприведеною у відповідність до вимог законодавства залишилася форма акцій 102 господарських товариств, з них у 54 господарських товариствах держава має контрольний пакет акцій.

За інформацією Звіту ФДМУ (стор. 55), незабезпечення дотримання вимог законодавства щодо переведення акцій господарських товариств у бездокументарну форму пов'язано з відсутністю грошових коштів у товариств,

недіючими наглядовими радами товариств, незначною державною часткою Фонду у статутному капіталі товариств, відсутністю керівників товариств, перебуванням товариств на тимчасово окупованій території або в зоні активних бойових дій тощо. При цьому Фондом не взято до уваги те, що з 110 господарських товариств, які станом на 31.12.2021 мали забезпечити дотримання вимог законодавства, та з яких 98 господарських товариств отримали відповідні вимоги Фонду, у 61 господарського товариства держава в особі ФДМУ мала контрольний пакет акцій.

Неналежне забезпечення Фондом зазначених вище вимог Закону України «Про акціонерні товариства» підтверджується статичними даними, наведеними у розділі 3.2 «Робота Фонду з управління корпоративними правами. Захист майнових інтересів держави за кордоном» Звіту ФДМУ (стор. 56).

Зокрема, з 233 господарських товариств, управління корпоративними правами держави у яких здійснюється Фондом та його регіональними відділеннями, та з яких 98 господарських товариств мають державну частку від 50 до 100 відс., упродовж 2022 року участь представників держави забезпечено на 169 засіданнях їх наглядових рад, які відповідно до законів «Про акціонерні товариства» мають, як мінімум, складати щорічні звіти про свою діяльність. При цьому у Звіті ФДМУ взагалі не зазначено кількості господарських товариств, у яких за участі представників держави проводилися засідання, та тих, у яких наглядові ради взагалі не працювали.

За інформацією Звіту ФДМУ, представництво держави у проведенні загальних зборів акціонерів також забезпечено у 25 господарських товариствах, що становить 10,7 відс. загальної кількості та 25,5 відс. кількості господарських товариств з часткою держави понад 50 відсотків. При цьому в умовах обох зазначених вище законів «Про акціонерні товариства» проведення загальних зборів передбачено щорічно.

При наведенні інформації у розділі 3.2 «Робота Фонду з управління корпоративними правами. Захист майнових інтересів держави за кордоном» Звіту ФДМУ Фондом не забезпечено дотримання вимог пункту 3.7.2 методичних рекомендацій та взагалі не наведені дані про роботу Фонду, спрямовану на підвищення інвестиційної привабливості об'єктів приватизації.

При висвітленні у цьому розділі Звіту ФДМУ питання роботи Фонду щодо затвердження стратегічних планів розвитку господарських товариств, як передбачено вимогами пункту 3.7.2 методичних рекомендацій, зазначено, що «у 2022 році в управлінні Фонду перебували суб'єкти господарювання, щодо яких прийнято рішення про приватизацію, або малі підприємства, тому відповідно до законодавства робота щодо затвердження стратегічних планів розвитку таких господарських товариств не проводилася».

Ця інформація не відповідає дійсності, оскільки з 233 господарських товариств, управління корпоративними правами яких здійснюється апаратом Фонду і його регіональними відділеннями, згідно з Переліком державних пакетів акцій (часток) господарських товариств та інших господарських організацій і підприємств, заснованих на базі об'єднання майна різних форм власності, затвердженим наказом ФДМУ від 04.01.2022 № 1 (із змінами, останні з яких внесені наказом ФДМУ від 27.12.2022 № 1660), та Переліком об'єктів великої

приватизації державної власності, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.01.2019 № 36-р (із змінами, останні з яких внесені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.04.2022 № 320-р), станом на 31.12.2022 управління корпоративними правами здійснювалося загалом у 67 господарських товариствах, включених до переліків великої та малої приватизації.

Таким чином, у 2022 році контроль за дотриманням 166 господарськими товариствами, управління корпоративними правами яких здійснюється апаратом Фонду і його регіональними відділенням, вимог статті 6 Закону України від 21 вересня 2006 року № 185-V «Про управління об'єктами державної власності» та абзацу десятого пункту 6 Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 02 березня 2015 року № 205 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 19 березня 2015 року за № 300/26745) (далі – Порядок № 205), щодо подання до проектів фінансових планів стратегій розвитку підприємств та інвестиційних планів на середньострокову перспективу (3 – 5 років) та їх затвердження в установленому порядку Фондом не забезпечено.

Стосовно виконання функцій із захисту майнових інтересів держави за кордоном Фонд обмежився тим, що навів у розділі 3.2 «Робота Фонду з управління корпоративними правами. Захист майнових інтересів держави за кордоном» Звіту ФДМУ (стор. 57) дані про підготовку та надання Мінекономіки і Національному агентству з питань запобігання корупції переліків: об'єктів, розташованих на території України, на які врегульовано право власності російської федерації відповідно до Угоди між Україною та російською федерацією про взаємне визнання прав та регулювання відносин власності від 15 січня 1993 року (далі – Угода)¹⁷; об'єктів соціального призначення, розташованих на території України, на які відповідно до статті 4 Угоди російська федерація висунула майнові претензії, та об'єктів виробничого призначення, розташованих на території України, на які відповідно до статті 2 Угоди російська федерація висунула майнові претензії.

Інформацію про регулювання міждержавних майнових відносин, захист у межах повноважень Фонду майнових інтересів держави на території України та за кордоном відповідно до чинних міжнародних договорів (у тому числі щодо взаємовідносин з іншими крім російської федерації державами), як передбачено пунктом 3.7.2 методичних рекомендацій, у Звіті ФДМУ не наведено.

Аналіз інформації розділу 3.3 «Робота Фонду з управління державними підприємствами» Звіту ФДМУ (стор. 58 – 59) засвідчив, що вона є загальною статистикою кількості: розроблених та затверджених апаратом Фонду і його регіональними відділеннями у 2022 році нових редакцій статутів державних підприємств (79); укладених контрактів (9) та додаткових угод до них (13); погоджень щодо обрання суб'єктів оціночної діяльності для переоцінки основних засобів державних підприємств (12 погоджень та 4 відмови);

¹⁷ Угоду ратифіковано постановою Верховної Ради України № 3313-ХІІ від 22 червня 1993 року.

державних підприємств, переданих до сфери управління Фонду (139); передачі державних підприємств у межах сфери управління Фонду та до інших органів управління (2); погоджень значних правочинів (47 погоджень та 9 відмов), проте інформація щодо кількості державних підприємств, діяльність яких на момент передачі до сфери управління Фонду була прибутковою чи збитковою, як передбачено у пункті 3.7.3 методичних рекомендацій, відсутня.

У зв'язку з цим інформація розділу 3.4 «Аналіз результатів фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки, які перебувають у сфері управління Фонду» Звіту ФДМУ (стор. 60 – 64), не дає змоги проаналізувати динаміку результатів діяльності господарських товариств і державних підприємств звітного періоду в порівнянні з попередніми роками.

Загалом, за інформацією цього розділу Звіту Фонду, внаслідок прийняття Закону України від 03 березня 2022 року № 2115-IX «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни», до єдиної бази електронних звітів «Бест Звіт Oracle» інформаційно-аналітичні матеріали за 2022 рік подали 132 суб'єкти господарювання, з них 111 державних підприємств та 21 господарське товариство (частка держави у статутному капіталі понад 50 відс.), що становить 13,9 відс. їх загальної кількості, які перебувають в управлінні Фонду та його регіональних відділень.

Водночас у цьому ж розділі Звіту ФДМУ зазначено, що з підстав, наведених у пункті 4.6 Методичних рекомендацій застосування критеріїв визначення ефективності управління об'єктами державної власності, затверджених наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 15 березня 2013 року № 253 (із змінами) (далі – Методика № 253), не проводилася оцінка результатів діяльності 251 суб'єкта господарювання, які не здійснюють господарську діяльність, 85 – у зв'язку із відкриттям ліквідаційної процедури, 87 – через перебування у стані припинення юридичної особи та 67 – розташування на тимчасово окупованій території України, проте яким чином Фондом були встановлені факти, зокрема не здійснення суб'єктами господарювання господарської діяльності, за відсутності поданої ними звітності, у Звіті ФДМУ не пояснюється.

Крім того, пункт 4.6 Методики № 253 не містить окремих підстав для непроведення оцінки результатів діяльності суб'єктів господарювання, на які посилається Фонд («не здійснюють господарської діяльності», «відсутній керівник» та «не звітують»).

У розділі 3.4 «Аналіз результатів фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки, які перебувають у сфері управління Фонду» Звіту ФДМУ (стор. 61), зазначено, що за результатами аналізу Фондом діяльності 132 суб'єктів господарювання ефективною визнано діяльність 4, задовільною – 25, неефективною – 103. Із загальної кількості суб'єктів господарювання, що подали звітність, діяльність 84 (63,6 відс.) була збитковою, а загальна сума їх збитків становила 17 786,224 млн гривень.

Діяльність 45 суб'єктів господарювання, що подали звіти, була прибутковою (+314,487 млн грн). Зведений показник фінансового результату суб'єктів господарювання, що прозвітували Фонду, за 2022 рік становив

17 471,738 млн грн збитку, що відповідає даним моніторингу Фонду, доданим до листа № 10-51-9467.

Аналізом встановлено, що наведена у Звіті ФДМУ підсумкова інформація про оцінку Фондом діяльності суб'єктів господарювання не відповідає даним моніторингових інформаційно-аналітичних матеріалів, доданим до листа № 10-51-9467. Зокрема, до листа № 10-51-9467 Фондом додано підсумкові результати моніторингу діяльності 225 суб'єктів господарювання, з яких ефективною визнано діяльність 4, задовільною – 25, неефективною – 196.

Крім того, методичними рекомендації не вимагається і у Звіті ФДМУ відповідно не наводиться інформація з порівняння загальних показників фінансового результату, досягнутих суб'єктами господарювання упродовж звітного року, по відношенню до показників минулих періодів.

Під час аналізу встановлено, що за даними моніторингових інформаційно-аналітичних матеріалів Фонду в порівнянні із 2021 роком за підсумками 2022 року зведений показник збитковості оцінених Фондом суб'єктів господарювання збільшився на 15 815,325 млн грн, або у 10,5 раза.

У цьому ж розділі Звіту ФДМУ (стор. 62 – 64) наведено інформацію стосовно заборгованості із виплати заробітної плати суб'єктами господарювання державного сектору економіки, що перебувають у сфері управління Фонду, та заходи, які вживаються для ліквідації цієї заборгованості. Зокрема, за оперативною інформацією ФДМУ, станом на 31.12.2022 суб'єкти господарювання, що перебувають у сфері управління Фонду та його регіональних відділень, мали заборгованість із виплати заробітної плати на загальну суму 412,8 млн гривень. Зазначено, що завдяки проведеній роботі та вжитим заходам з початку року суб'єкти господарювання погасили заборгованість із виплати заробітної плати на загальну суму 156 млн гривень.

При цьому методичними рекомендаціями не передбачається і у Звіті ФДМУ відповідно не наводиться інформація про динаміку змін заборгованості суб'єктів господарювання з виплати заробітної плати у звітному періоді по відношенню до попередніх років.

Дані Звіту ФДМУ про заборгованість станом на 31.12.2022 із виплати заробітної плати суб'єктами господарювання, що перебувають у сфері управління Фонду та його регіональних відділень, не відповідають даним моніторингу Фонду, доданим до листа № 10-51-9467. За даними моніторингових інформаційно-аналітичних матеріалів на 01.01.2023 загальна сума кредиторської заборгованості із виплати заробітної плати таких суб'єктів господарювання є меншою на 48,59 млн грн і становить 364,215 млн грн, у тому числі 161,815 млн грн – простроченою.

Аналізом інформації Звіту ФДМУ та Звіту за 2021 рік встановлено, що, в порівнянні із минулим роком (321,28 млн грн), за підсумками 2022 року досягнуто збільшення загального розміру заборгованості із виплати заробітної плати на загальну суму 91,52 млн гривень.

У розділі 3.5 «Робота Фонду стосовно погодження (затвердження) фінансових планів» Звіту ФДМУ (стор. 65–66) зазначено, що станом на 31.12.2022 Фондом затверджено фінансові плани на 2022 рік 140 суб'єктів господарювання державного сектору економіки, які перебувають у сфері його

управління, що становить 87 відс. із 161 суб'єкта господарювання, які здійснюють фінансово-господарську діяльність (станом на 01.09.2021), фінансові плани яких підлягали затвердженню на 2022 рік (з урахуванням затверджених у 2021 році), з них 33 фінансові плани господарських товариств та 107 фінансових планів державних підприємств.

Отже, 21 суб'єкт господарювання (13,0 відс.), що належать до сфери управління Фонду, здійснювали свою діяльність упродовж 2022 року з порушенням вимог статей 75, 89 Господарського кодексу України та Порядку № 205, без затвердженого фінансового плану. Крім того, Фондом зазначено, що фінансові плани 31 суб'єкта господарювання, або 22,1 відс. кількості забезпечених планами фінансування, було затверджено у фінансовому році, що вже розпочався, а отже з порушенням вимог законодавства.

Аналізом встановлено, що інформація Звіту ФДМУ про діяльність у 2022 році суб'єктів господарювання на підставі затверджених фінансових планів не відповідає даним моніторингових інформаційно-аналітичних матеріалів Фонду, доданим до листа № 10-51-9467. Так, за даними моніторингу щодо виконання показників фінансових планів у 2022 році на підставі затверджених фінансових планів діяльність здійснювали загалом 103 суб'єкти господарювання із 131 оцінених, або на 37 менше за дані Звіту ФДМУ.

За даними Звіту Фонду не затверджено з причин невідповідності законодавству 33 проекти фінансових планів на 2022 рік, 100 суб'єктів господарювання не подали Фонду на розгляд та затвердження проекти фінансових планів на 2022 рік, а затвердження фінансових планів більш ніж 400 суб'єктів неможливе з причин нездійснення господарської діяльності, подання повідомлень про неможливість подання проектів фінансових планів, триваючої процедури припинення юридичної особи, відкриття ліквідаційної процедури, перебування на тимчасово окупованій території України.

Частиною другою статті 75 Господарського кодексу України встановлено, що за несвоєчасне подання на розгляд, погодження або затвердження річного фінансового плану та звіту про його виконання посадові особи державного комерційного підприємства несуть адміністративну відповідальність, установлену законом. Проте у Звіті ФДМУ зазначено, що відсутній дієвий механізм про притягнення їх до адміністративної відповідальності.

Довідково. За інформацією Звіту ФДМУ, за період з 01.05.2021 по 01.12.2022 надіслано більше 300 листів, якими було наголошено на необхідності неухильного дотримання посадовими особами суб'єкта господарювання обов'язку щодо своєчасного подання органу управління фінансового, інвестиційного та стратегічного планів, у січні 2022 року підготовлено звернення до Державної аудиторської служби України про включення до плану перевірок на 2022 рік суб'єктів господарювання, які не подали у встановлені законодавством терміни проекти фінансових планів на 2022 рік, та притягнення їх керівників до адміністративної відповідальності за статтею 164² Кодексу України про адміністративні правопорушення¹⁸, проте результати від таких заходів Фонду у Звіті ФДМУ не зазначені.

¹⁸ Відповідно до статті 234¹ КУпАП справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням законодавства з фінансових питань (стаття 164²), розглядають органи державного фінансового контролю.

За даними розділу 3.6 «Моніторинг сплати дивідендів до державного бюджету» Звіту Фонду (стор. 67 – 68) Фонд повідомив Мінекономіки, що очікуваний обсяг сплати дивідендів (частини чистого прибутку) до Державного бюджету України у 2022 році становить близько 555 млн гривень. Станом на 31.12.2022 господарські товариства, що належать до сфери управління Фонду, сплатили до державного бюджету 306,61 млн грн, з яких: дивіденди на корпоративні права держави за результатами фінансово-господарської діяльності у 2021 році¹⁹ – 217,994 млн грн; частина чистого прибутку за результатами фінансово-господарської діяльності у 2021 році²⁰ – 49,619 млн грн; дивіденди за попередні періоди – 38,481 млн грн; дивіденди господарських товариств, 50 і більше відс. акцій яких знаходяться у статутних капіталах господарських товариств, частка держави в яких становить 100 відс. – 0,566 млн гривень. Порівняно з 2021 роком (837,853 млн грн) обсяг надходжень до державного бюджету у 2022 році зменшився у 2,7 раза.

Довідково. За інформацією Звіту ФДМУ, різниця між сумою надходжень до державного бюджету дивідендів (частини чистого прибутку) у 2021 та 2022 роках обумовлена головним чином тим, що наприкінці 2021 року – I півріччі 2022 року зі сфери управління Фонду до сфери управління інших органів були передані державні пакети акцій великих платників дивідендів, таких як ПАТ «Запоріжжяобленерго», АТ «Харківобленерго», АТ «Миколаївобленерго», АТ «Хмельницькобленерго», ПАТ «Сумиобленерго», ПАТ «Черкасиобленерго», АТ «Українські енергетичні машини» тощо, а різниця між очікуваними та фактичними показниками сплати дивідендів (частини чистого прибутку) до Державного бюджету України у 2022 році обумовлена несплатою або неповною сплатою дивідендів (частини чистого прибутку) АТ «Науково-дослідний і проектно-конструкторський інститут атомного та енергетичного насособудування», АТ «Український науково-дослідний інститут вогнетривів імені А. С. Бережного» та передачею державного пакета акцій АТ «Одеська ТЕЦ» до статутного капіталу АТ «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України».

За інформацією, наведеною у розділі 3.8 «Участь Фонду у процедурах банкрутства та ліквідації» Звіту ФДМУ (стор. 70 – 73), станом на 31.12.2022 в управлінні апарату Фонду та його регіональних відділень перебувало загалом 283 державних підприємства та господарських товариств, з яких 70 державних підприємств та господарських товариств – перебували у певній стадії процедури банкрутства (за даними моніторингу Фонду, доданими до листа № 10-51-9467, таких суб'єктів господарювання загалом 64, або на 6 менше), 213 державних підприємств – у процедурі припинення за рішенням власника.

При поданні у Звіті ФДМУ інформації про заходи щодо запобігання у 2022 році процедур банкрутства суб'єктів господарської діяльності, Фонд обмежився інформацією про те, що плани санації (зміни, доповнення) державних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує 50 відс., протягом звітнього періоду на погодження до Фонду та його регіональних відділень не надходили, а також – протягом 2022 року до Фонду не надходили від суб'єктів господарювання, які

¹⁹ Код класифікації доходів бюджету 21010500 «Дивіденди (дохід), нараховані на акції (частки) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність».

²⁰ Код класифікації доходів бюджету 21010100 «Частина чистого прибутку (доходу) господарських організацій (державних унітарних підприємств та їх об'єднань), що вилучається до державного бюджету відповідно до закону».

знаходяться у сфері управління Фонду, пропозиції щодо їх реструктуризації. При цьому в порівнянні із даними Звіту Фонду за 2021 рік, упродовж 2022 року загальна кількість об'єктів державного сектору економіки, щодо яких відкрито провадження у справах про банкрутство, збільшилася на 8 одиниць.

У Звіті ФДМУ не наводиться інформація щодо вжитих у 2022 році заходів Фонду з відновлення платоспроможності підприємств-боржників. Зокрема, незважаючи на повноваження Фонду щодо погодження мирових угод, планів санації і переліків ліквідаційних мас та зміни і доповнення до них у справах про банкрутство господарських організацій з корпоративними правами держави понад 50 відсотків їх статутного капіталу, які перебувають у процесі приватизації (пункт 3 частини першої статті п'ять Закону № 4107), з посиланням на набрання чинності Кодексом України з процедур банкрутства, у Звіті ФДМУ зазначено, що погодження Фондом мирових угод та переліків ліквідаційних мас в процедурі банкрутства державних підприємств та господарських товариств, які перебувають у сфері управління Фонду, не передбачено. Отже, така інформація у звітах Фонду не висвітлюється.

За інформацією Фонду, відповідно до частини другої статті 96 Кодексу України з процедур банкрутства Кабінет Міністрів України вживає заходів для запобігання банкрутству державних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, визначає оптимальні шляхи відновлення їх платоспроможності та координує дії відповідних органів виконавчої влади. Повідомлено також, що пропозиції чи доручення від Кабінету Міністрів України щодо заходів/шляхів відновлення платоспроможності підприємств та збереження державного майна до Фонду не надходили. З набранням чинності Кодексом України з процедур банкрутства погодження Фондом мирових угод та переліків ліквідаційних мас в процедурі банкрутства державних підприємств та господарських товариств, які перебувають у сфері управління Фонду, не передбачено. Отже, така інформація у звітах Фонду не висвітлюється. Також протягом 2022 року до Фонду не надходили від суб'єктів господарювання, які знаходяться у сфері управління Фонду, пропозиції щодо їх реструктуризації.

Отже, у розділі 3 «Управління корпоративними правами держави та державними підприємствами» Звіту ФДМУ діяльність Фонду з управління корпоративними правами держави висвітлено неповною мірою. У Звіті ФДМУ не наводиться інформація щодо вжитих у 2022 році заходів Фонду з відновлення платоспроможності підприємств-боржників, у тому числі про заходи щодо запобігання у 2022 році процедур банкрутства суб'єктів господарської діяльності. Інформація щодо забезпечення Фондом діяльності по забезпеченню дотримання суб'єктами господарювання вимог законодавства в частині здійснення ними діяльності на підставі затверджених фінансових планів висвітлена частково, результати дієвих заходів Фонду щодо виправлення незадовільного стану справ, у тому числі шляхом притягнення винних до адміністративної відповідальності, у Звіті не наведено.

У 2022 році Фондом не забезпечено досягнення очікуваного обсягу надходжень до Державного бюджету України від сплати господарськими товариствами, що належать до сфери його управління, дивідендів на

корпоративні права держави та частини чистого прибутку за результатами фінансово-господарської діяльності у 2021 році. Порівняно з 2021 роком (837,853 млн грн) при очікуваному на 2022 рік показнику 555,0 млн грн фактичний обсяг надходжень до державного бюджету зменшився у 2,7 раза та становив 306,61 млн гривень.

Заходи Фонду щодо приведення діяльності акціонерних товариств в частині бездокументарного оформлення пакетів їх акцій у відповідність із Законом України «Про акціонерні товариства» є недостатніми, а інформація щодо діяльності у цій сфері неповною.

5. АНАЛІЗ ЗВІТУ ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ В ЧАСТИНІ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ МАЙНОМ

Відповідно до повноважень, визначених у статті 6 Закону України від 21 вересня 2006 року № 185-V «Про управління об'єктами державної власності» (далі – Закон № 185), Фонд поряд із іншими суб'єктами управління зобов'язаний вести облік об'єктів державної власності, які перебувають в його управлінні, та здійснювати контроль за ефективним використанням та збереженням таких об'єктів. Як держатель та адміністратор Єдиного реєстру об'єктів державної власності (далі – Єдиний реєстр) Фонд відповідно до положень статей 7 та 12 Закону № 185, а також статті 5 Закону № 4107 та пунктів 2 і 3 Положення про Єдиний реєстр об'єктів державної власності (далі – Положення про Єдиний реєстр), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2004 року № 467, бере участь у формуванні та веденні Єдиного реєстру, який є автоматизованою системою збирання, обліку, накопичення, оброблення, захисту та надання інформації про об'єкти державної власності.

За інформацією Звіту ФДМУ щодо діяльності Фонду з питань управління державним майном та адміністрування Єдиного реєстру (розділ 4 «Управління державним майном»), відповідно до інформації, наданої суб'єктами управління (за підсумками проведеної інвентаризації об'єктів державної власності), у Єдиному реєстрі станом на 31.12.2022 обліковувалося: 17,4 тис. юридичних осіб, які діють на основі лише державної власності та належать до сфери управління відповідного суб'єкта управління; 412 господарських організацій з корпоративними правами держави, в тому числі управління державною часткою корпоративних прав ПрАТ «Іста-центр», яке здійснюється Фондом спільно з Національною академією наук України; та більше 1 млн об'єктів державного майна.

У Звіті ФДМУ (стор. 78) наведено дані Єдиного реєстру, згідно з якими в порівнянні з 2021 роком загальна кількість юридичних осіб, що діють на основі лише державної власності та належать до сфери управління відповідного суб'єкта управління, зменшилась на 0,8 тисяч, а також зазначено, що суб'єкти управління надали інформацію про нерухоме майно державних підприємств, установ та організацій щодо 7,4 тис. юридичних осіб (балансоутримувачів) та повідомили, що на балансах 9,7 тис. юридичних осіб нерухоме державне майно не обліковується. Отже, у Звіті ФДМУ не наведено інформацію стосовно

кількості та причини неподання суб'єктами управління інформації про наявність нерухомого майна у 0,3 тис. юридичних осіб.

За інформацією Звіту ФДМУ, у звітному періоді Фондом разом із суб'єктами управління та комісіями з питань упорядкування обліку юридичних осіб (далі – комісії), утвореними обласними державними адміністраціями, Радою міністрів АР Крим, Київською та Севастопольською міськдержадміністраціями, відповідно до Методики проведення інвентаризації об'єктів державної власності, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2005 року № 1121, проводилася робота з упорядкування обліку юридичних осіб, які за даними Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ) належать до сфери управління відповідного суб'єкта управління, який цього не підтверджує.

За підсумками проведеної інвентаризації об'єктів державної власності упорядкуванню підлягало 25 тис. юридичних осіб (записів у ЄДРПОУ), що діють на основі лише державної власності, перелік яких формувався у 2006, 2012 та 2018 роках. Станом на 31 грудня 2022 року упорядковано 21 тис. юридичних осіб. Таким чином, упорядковано 84 відс. загальної кількості юридичних осіб (записів у ЄДРПОУ), які підлягали упорядкуванню. На сьогодні упорядкуванню підлягають 4 тис. юридичних осіб, які значаться в ЄДРПОУ, але їх належність до сфери управління відповідним суб'єктом управління не підтверджена.

За результатами аналізу встановлено, що ця інформація є тотожною інформації Звіту за 2021 рік. Отже, упродовж 2022 року робота з упорядкування обліку юридичних осіб не проводилась. Основними причинами цього у Звіті ФДМУ вказано збройну агресію російської федерації.

Загалом діяльність Фонду з управління державним майном у Звіті ФДМУ висвітлена. Фондом проведена значна робота щодо оновлення даних у Єдиному реєстрі. Однак стан упорядкування юридичних осіб у 2022 році свідчить про недостатній рівень заходів, що здійснюються Фондом за цим напрямом.

6. СТАН РЕАГУВАННЯ ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ НА РЕКОМЕНДАЦІЇ (ПРОПОЗИЦІЇ) РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПОПЕРЕДНІХ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ ЩОДО АНАЛІЗУ ЗВІТІВ ФДМУ

За інформацією розділу 6 «Законодавче забезпечення процесів приватизації та управління об'єктами державної власності. Взаємодія Фонду з Верховною Радою України» Звіту ФДМУ (стор. 104 – 106) у 2022 році в рамках комунікації з Верховною Радою України представники Фонду у режимі відеоконференції взяли участь у засіданнях комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку, у тому числі щодо розгляду Звіту про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна у 2021 році та звіту Рахункової палати про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2021 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету.

Аналіз Звіту ФДМУ засвідчив, що загалом питання реагування Фонду на рекомендації (пропозиції) Рахункової палати за результатами попередніх контрольних заходів висвітлюється лише на стор. 13 в контексті виконання

Фондом рекомендації внесення змін до Порядку № 387 з метою забезпечення обґрунтованого планування прогнозних обсягів надходжень до бюджету від приватизації, наданої рішенням Рахункової палати від 26.07.2022 № 15-2.

Результати аналізу, наведені у розділі 1 «Аналіз інформації зі звіту Фонду державного майна України про результати роботи з приватизації державного майна» Звіту ФДМУ, свідчать про незадовільний стан виконання Фондом цієї рекомендації. Запропоновані ФДМУ зміни до Порядку № 387 не забезпечили обґрунтованого планування Фондом на 2022 рік прогнозних обсягів надходжень до бюджету від приватизації.

Під час проведення аналізу Звіту ФДМУ листом № 10-18-17958 Фонд додатково надав інформацію про реагування на рекомендації Рахункової палати за попередніми контрольними заходами (рішення Рахункової палати від 08.09.2020 № 24-1, від 27.10.2020 № 28-6, від 22.06.2021 № 14-2 та від 26.07.2022 № 15-2) та вжиті станом на 01.06.2023 заходи щодо врахування пропозицій та рекомендацій Рахункової палати (додаток до цього звіту). Загалом Фондом поінформовано про повне врахування 22 рекомендацій (пропозицій) Рахункової палати.

Однак за результатами аналізу Звіту ФДМУ в частині оцінки впливу стану виконання Фондом рекомендацій (пропозицій) Рахункової палати за результатами попередніх контрольних заходів на результати його діяльності у 2022 році встановлено, що, окрім недосягнення позитивного ефекту від внесення змін до Порядку № 387, ФДМУ в повному обсязі не забезпечено також:

- обґрунтованості щорічного планування показників надходжень від приватизації державного майна та виконання запланованих показників;

- при складанні звітів на наступні роки повноти і достовірності інформації та даних в частині висвітлення діяльності радників, які надають послуги з підготовки до приватизації та продажу, погодження фінансових планів господарських товариств;

- дієвого контролю за щорічним досягненням запланованих показників надходжень від приватизації державного майна;

- детального аналізу методичних рекомендацій щодо складання річного звіту та щоквартальної аналітичної довідки про роботу Фонду та хід приватизації державного майна та, за необхідності, внесення змін в частині відсутності у методичних рекомендаціях вимог щодо відображення інформації про балансову вартість господарських товариств;

- вжиття заходів щодо своєчасного затвердження фінансових планів господарських товариств, що належать до сфери управління Фонду, відповідно до вимог законодавства;

- вжиття заходів щодо затвердження стратегічних планів розвитку господарських товариств;

- інформування про виконання Фондом покладених на нього Законом № 4107 повноважень щодо погодження мирових угод, планів санацій і переліків ліквідаційних мас та змін і доповнень до них у справах про банкрутство господарських організацій з корпоративними правами держави;

– дотримання вимог Порядку № 387 при формуванні переліків об'єктів, що підлягають приватизації, та поданні попередніх та уточнених прогнозних показників обсягів надходжень;

– обґрунтованого відповідно до вимог законодавчих та нормативно-правових актів планування надходжень від приватизації на наступні бюджетні періоди.

Загалом проведений Рахунковою палатою аналіз Звіту ФДМУ засвідчив, що при його складанні Фонд не забезпечив повного виконання 10 з 22, або 49,5 відс., рекомендацій Рахункової палати, наданих за результатами попередніх аналізів звітів про роботу Фонду.

При цьому така рекомендація, як забезпечення Фондом обґрунтованості щорічного планування показників надходжень від приватизації державного майна, не виконується систематично з посиланням на неможливість встановлення потенційної суми надходження від балансової вартості майна у зв'язку з тим, що продаж об'єктів малої приватизації здійснюється виключно на електронних аукціонах. Отже, незважаючи на вимоги Закону про приватизацію та Порядку № 387 щодо подання до ФДМУ уповноваженими органами управління державним майном або корпоративними правами, яке вони здійснюють, висновків щодо прогнозованої суми надходження коштів від приватизації запропонованих до переліків об'єктів, Фонд вважає недоцільним відображати балансову вартість таких об'єктів при включенні або виключенні їх з переліків приватизації.

Аналізом встановлено, що виконання Фондом рекомендацій Рахункової палати за попереднім контрольним заходом здійснено не у повному обсязі.

ВИСНОВКИ

1. У Звіті ФДМУ за 2022 рік в цілому висвітлено інформацію про результати діяльності Фонду, що впливають на виконання державного бюджету.

Звіт ФДМУ складено за структурою, затвердженою наказом Фонду від 30.09.2022 № 1139, та з урахуванням вимог затверджених цим же наказом Методичних рекомендацій щодо складання річного звіту та щоквартальної аналітичної довідки про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна (далі – методичні рекомендації), згідно з якими єдиними критеріями оцінки стану виконання функцій та повноважень Фонду в частині виконання державного бюджету є рівень забезпечення встановлених законом про державний бюджет відповідних надходжень.

Інформаційне навантаження Звіту ФДМУ має, як і у попередніх роках, лише статистичну складову. Відсутня аналітика змін і процесів у сфері приватизації, оренди, використання та відчуження державного майна, управління об'єктами державної власності, у тому числі корпоративними правами держави щодо об'єктів державної власності, що належать до сфери його управління, а також у сфері державного регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності.

Крім того, у структурі Звіту Фонду відсутнє висвітлення інформації з урахуванням наслідків збройної агресії російської федерації. Отже, у Звіті

ФДМУ не відображено інформацію про масштаби втрат, збитків, які спричинила росія своїми терористичними діями, щодо державного майна України.

У Звіті Фонду відсутня інформація про вартісну оцінку збитків, нанесених державному майну України від військових злочинів агресора. Однак наповнення дохідної частини Державного бюджету України безпосередньо пов'язано з наявністю достовірної інформації про стан використання державного майна.

У Звіті ФДМУ наведено загальну інформацію про те, що Фонд щоденно інформує Міністерство юстиції України та Міністерство закордонних справ України щодо збитків, завданих підпорядкованим суб'єктам господарювання державного сектору економіки внаслідок російської агресії, та станом на 31.12.2022 такі збитки, за даними Фонду, орієнтовано становлять 4,0 млрд гривень.

Однак будь-яких даних щодо кількості зруйнованого державного майна, територіального його знаходження, алгоритмів та методики розрахунку таких збитків у Звіті ФДМУ не наводиться.

Також у методичних рекомендаціях та, як наслідок, у Звіті ФДМУ відсутня інформація щодо показників виконання плану роботи Фонду за 2022 рік. З матеріалів Звіту ФДМУ не впливає яким чином коригуються заплановані на рік Фондом заходи з їх виконанням.

Відсутній у ФДМУ порядок розрахунку економічного ефекту від його діяльності. Без визначення цих критеріїв неможливо обрахувати економічний ефект від діяльності ФДМУ.

2. Зниження основних показників, що характеризують діяльність Фонду у 2022 році, насамперед пов'язане з введенням в Україні воєнного стану, що негативно вплинуло на роботу ФДМУ, співпрацю з іншими органами влади та можливість взаємодії із суб'єктами господарювання в межах заходів контролю за дотриманням законодавства про управління державним майном.

Результат роботи Фонду за 2022 рік свідчить про незабезпечення у значних обсягах надходжень до державного бюджету у порівнянні з обсягами за 2021 рік (за 2020 рік): від приватизації державного майна – на 66,4 відс., або на 3 385,8 млн грн (на 23,8 відс., або 536,2 млн грн), від оренди державного майна – на 64,3 відс., або на 1 044,0 млн грн (55,5 відс., або 721,8 млн грн), від дивідендів та частини чистого прибутку – на 63,4 відс., або на 531,2 млн грн, загалом на 65,6 відс., або на 4 961,1 млн грн (31,8 відс., або 1 211,3 млн гривень).

Водночас показники претензійно-позовної діяльності Фонду в частині нарахованих штрафних санкцій у 2022 році вдвічі перевищують показники 2021 року (на 636,0 тис. грн), та на 138,9 тис. грн – 2020 року.

3. Аналіз Звіту ФДМУ засвідчив неналежне планування Фондом показника фінансування Державного бюджету України на 2022 рік за кодом бюджетної класифікації 500000 «Надходження від приватизації державного майна».

Подані Фондом у 2021 році до Міністерства фінансів України, Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України та Національного банку України попередні прогностичні показники надходжень в сумі 8 000,0 млн грн не підтверджувалися відповідними економічно обґрунтованими розрахунками, які, зокрема, зважаючи на умови Порядку № 387, мали б щонайменше дорівнювати підсумковій прогнозованій вартості запланованих на

2022 рік об'єктів приватизації у розмірах не нижче їх балансової вартості, а якщо об'єктом приватизації є акції (пакети, частки) – не нижче їх підсумкової номінальної вартості.

Встановлено, що обґрунтування надходжень від великої приватизації Фондом взагалі не подавались через тимчасову заборону проведення аукціонів з продажу об'єктів великої приватизації у зв'язку із встановленням Кабінетом Міністрів України карантину та обмежувальних заходів щодо запобігання виникненню та поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19). Оскільки перелік об'єктів малої приватизації не є сталим, підготовка об'єкта до приватизації розтягнута у часі, а вартість продажу визначається на одному із трьох типів аукціонів, у тому числі на аукціоні за методом покрокового зниження стартової ціни, що відбувається автоматично в електронній торговій системі, тому Фондом не вбачається за можливе визначити прогнозовану вартість від продажу в розрізі об'єктів малої приватизації.

4. В ході аналізу встановлено, що неналежне планування Фондом на 2022 рік доходів від продажу об'єктів малої приватизації пов'язано, в першу чергу, з недотриманням уповноваженими органами управління державним майном вимог частини п'ятої статті 11 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» та пункту 4 Порядку № 387.

Так, при поданні у 2021–2022 роках пропозицій щодо включення об'єктів малої приватизації до переліків Фонду висновки щодо прогнозованої суми надходження коштів від приватизації запропонованих до переліків об'єктів уповноважені органи управління державним майном подавали не в повному обсязі. Проте у Звіті ФДМУ інформація про забезпечення Фондом контрольних функцій стосовно повноти подання відповідних даних відсутня.

Що стосується переліків малої приватизації, то у Звіті ФДМУ не пояснюються причини їх зменшення на 284 об'єкти (наказом Фонду № 1 станом на 04.01.2022 затверджено 1 091 об'єкт), порівняно з кількістю об'єктів, затверджених наказами Фонду станом на 31.12.2021 (1 375 об'єктів). Крім того, методичними рекомендаціями не передбачається та у Звіті ФДМУ не наводиться інформація стосовно термінів перебування у затверджених на 2022 рік переліках об'єктів приватизації, включених до них у попередні роки, та причини зволікання з їх приватизацією.

5. Аналіз інформації розділу Звіту ФДМУ «Формування переліків об'єктів, що підлягають приватизації» засвідчив, що вона є суто інформативною та не містить результатів заходів Фонду, які мають підвищувати ефективність приватизації державного майна.

Зокрема, за даними Звіту ФДМУ з метою формування переліків об'єктів малої приватизації у 2022 році Фонд звернувся до 120 уповноважених органів управління, при цьому дані про їх загальну кількість у Звіті ФДМУ не наводяться (у 2021 році Фонд звертався до 118 уповноважених органів). Із загальної кількості 7 уповноважених органів управління пропозиції не надали, проте причина її неподання до Фонду та інформація про вжиття ним заходів щодо забезпечення її подальшого отримання у Звіті ФДМУ не вказується. У Звіті ФДМУ також не наводиться інформація про забезпечення уповноваженими органами управління у 2022 році дотримання вимог частини п'ятої статті 11

Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» стосовно щоквартального внесення Фонду пропозицій із включення державного майна до переліку об'єктів, що підлягають приватизації.

6. За результатами аналізу встановлено, що в окремих випадках текстова інформація Звіту ФДМУ не відповідає даним наведених у його розділах таблиць, а статистичні дані окремих розділів Звіту ФДМУ не корелюються з розрахунками, наведеними у додатках до Звіту ФДМУ.

Так, розділи «Стислий огляд результатів роботи Фонду у 2022 році» та «Приватизація державного майна» (розділ 1.5 «Фінансові результати приватизації») містять посилання на інформацію про надходження та перерахування коштів, одержаних від приватизації державного майна за січень – грудень 2022 року, наведену у додатку 2 до Звіту Фонду, проте дані про надходження і перерахування коштів цього додатка свідчать про розрахунковий їх залишок на 31.12.2022 в розмірі 98,59 млн гривень. Про причини виникнення такого залишку та напрями його подальшого спрямування, у тому числі до дохідної частини Державного бюджету України, у текстовій частині Звіту Фонду та додатку 2 до нього Фондом не поінформовано.

Дані розділу «Інформація про укладені, припинені та продовжені договори оренди» Звіту ФДМУ про кількість договорів (996), дію яких у 2022 році продовжено, не відповідають даним таблиці 2.5 «Інформація щодо укладених та продовжених у 2022 році договорів оренди» (загалом продовжено дію 1 002 договорів). Наведені у цьому розділі та розділі «Етапи передачі в оренду» дані таблиць 2.5 та 2.10 стосовно укладання договорів оренди за результатами успішно проведених аукціонів не відповідають інформації про кількість успішно завершених аукціонів, наведеної у цих розділах Звіту ФДМУ.

Дані таблиці 2.11 є лише переліком різновидів успішно проведених у 2022 році аукціонів і не містять видів майна, що не користується попитом, та причини цього. Водночас за текстовою інформацією розділу «Етапи передачі в оренду», наведені у цій таблиці дані мають виокремити коло об'єктів, які не користуються попитом, а отже, можуть бути передані в оренду лише за умови зниження стартової ціни.

7. Аналіз показав, що інформація Звіту ФДМУ про результати проведення електронних аукціонів з продажу об'єктів малої приватизації не висвітлює усіх пов'язаних із цим проблемних питань, які напряму пов'язані із виконанням дохідної частини державного бюджету, та шляхи їх вирішення.

Так, при викладенні статистичних даних про результати аукціонів упродовж 2022 року, у Звіті ФДМУ зазначено, що за результатами 182 успішних аукціонів 11 переможцями сплату 749,67 млн грн відтерміновано через виникнення форс-мажорних обставин внаслідок запровадження воєнного стану. При цьому у Звіті ФДМУ не наводиться даних про кількість випадків недотримання покупцями вимог статті 15 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» щодо відмови переможця аукціону від підписання протоколу аукціону або від укладення договору купівлі-продажу, а також про кількість випадків та загальну суму перерахування до відповідного бюджету гарантійних внесків переможців аукціонів у разі несплати ними ціни продажу об'єкта приватизації у строк, встановлений цим Законом, і як це вплинуло на доходи бюджету.

У Звіті ФДМУ визнано, що затверджені Фондом переліки об'єктів малої приватизації містять об'єкти, які неможливо приватизувати або приватизація яких відкладається на невизначений термін. Отже, існують підвищені ризики, що такі об'єкти не будуть приватизовані, проте шляхи подолання їх потенційної непривабливості для покупців Фондом не пропонуються.

8. Окремі розділи Звіту ФДМУ не містять усіх даних, повнота висвітлення яких передбачена вимогами методичних рекомендацій Фонду, зокрема:

– у розділі «Стислий огляд результатів роботи Фонду» не наведено інформацію про надходження у 2022 році до Державного бюджету України гарантійних та реєстраційного внесків у сумі 4,05 млн грн (код бюджетної класифікації 21082400), що не відповідає вимогам підпункту 4 пункту 3.4 методичних рекомендацій. Як наслідок, зазначені у цьому розділі підсумкові дані про загальну суму надходжень від оренди занижені на відповідну суму;

– у розділах Звіту ФДМУ «Стислий огляд результатів роботи Фонду у 2022 році» та 1.5 «Фінансові результати приватизації» наведено статистичні показники перерахувань до державного бюджету, здійснені упродовж 2021 – 2022 років, проте з недотриманням вимог п. 3.3 методичних рекомендацій інформація про їх відхилення у відсотковому вираженні не наведена;

– при наведенні у Звіті ФДМУ інформації про продаж об'єктів малої та великої приватизації Фондом не забезпечено детального висвітлення питань щодо збитків, нанесених державі у зв'язку з пошкодженням об'єктів приватизації (окремо малої та великої) через військові дії та застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій), що передбачено пунктами 3.5.3 та 3.5.4 затверджених методичних рекомендацій;

– у розділі «Управління корпоративними правами держави та державними підприємствами» не дотримано вимог пункту 3.7.1 методичних рекомендацій, а саме не забезпечено подання інформації про взаємодію Фонду з іншими уповноваженими органами управління в сфері обліку корпоративних прав, зокрема стосовно забезпечення ними, як органами управління, обов'язкового бездокументарного оформлення акцій підвідомчих господарських товариств. Загальну кількість таких господарських товариств, засновниками яких є інші органи управління та які не забезпечили переведення акцій в бездокументарну форму, у Звіті ФДМУ також не наведено;

– при викладенні розділу «Робота Фонду з управління корпоративними правами. Захист майнових інтересів держави за кордоном» Звіту ФДМУ Фондом не забезпечено дотримання вимог пункту 3.7.2 методичних рекомендацій та взагалі не наведені дані про роботу Фонду, спрямовану на підвищення інвестиційної привабливості об'єктів приватизації;

– інформацію про регулювання міждержавних майнових відносин, захист у межах повноважень Фонду майнових інтересів держави на території України та за кордоном відповідно до усіх чинних міжнародних договорів, як передбачено пунктом 3.7.2 методичних рекомендацій, у Звіті ФДМУ не наведено;

– при формуванні розділу Звіту ФДМУ «Участь Фонду в міжнародному співробітництві» неповною мірою забезпечено дотримання вимог пункту 3.16 методичних рекомендацій щодо застосування даних про основні напрями

співпраці Фонду з міжнародними фінансовими організаціями, а також державними органами інших країн, та заходи щодо залучення іноземних інвесторів до участі в процесі приватизації в Україні.

9. У розділі «Управління корпоративними правами держави та державними підприємствами» Звіту ФДМУ діяльність Фонду з управління корпоративними правами держави висвітлено неповною мірою. Зокрема, не наводиться інформація щодо вжитих у 2022 році заходів з відновлення платоспроможності підприємств-боржників, у тому числі щодо запобігання процедурам банкрутства суб'єктів господарської діяльності. Забезпечення дотримання суб'єктами господарювання вимог законодавства в частині здійснення ними діяльності на підставі затверджених фінансових планів висвітлена частково, результати заходів Фонду щодо виправлення незадовільного стану справ, у тому числі про підсумки притягнення винних до адміністративної відповідальності, у Звіті ФДМУ не наведено. Заходи Фонду щодо приведення діяльності акціонерних товариств в частині бездокументарної реєстрації пакетів їх акцій у відповідність із Законом України «Про акціонерні товариства» є недостатніми, а інформація щодо діяльності у цій сфері неповною.

10. Дані Звіту ФДМУ про окремі оцінки діяльності суб'єктів господарювання, що перебувають в управлінні Фонду та його регіональних відділень, неповною мірою відповідають даним поданого до міністерств економіки та фінансів України на виконання вимог наказу Мінекономрозвитку від 15 березня 2013 року № 253 моніторингу ефективності управління об'єктами державної власності, та даним звітності, поданої до Мінекономіки на виконання вимог Порядку здійснення контролю за виконанням функцій з управління об'єктами державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 червня 2007 року № 832.

Зокрема, за даним Звіту ФДМУ, станом на 31.12.2022 Фонд здійснює управління загалом 952 господарськими товариствами та державними підприємствами, установами та організаціями, тоді як за результатами моніторингу та звітності, окремо поданими у 2023 році до міністерств економіки та фінансів України, таких суб'єктів господарювання відповідно 827 і 1 037. Упродовж 2022 року Фондом здійснено оцінку діяльності 132 суб'єктів господарювання, заборгованість із виплати заробітної плати суб'єктами господарювання державного сектору економіки, що перебувають у сфері управління Фонду, на 31.12.2022 становить 412,8 млн грн, тоді як за даними моніторингу оцінено загалом 225 суб'єктів господарювання, а заборгованість з оплати праці – 364,215 млн гривень. У розділі «Робота Фонду стосовно погодження (затвердження) фінансових планів» зазначено, що на 2022 рік Фондом затверджено фінансові плани 140 суб'єктів господарювання, а за даними моніторингу на підставі затверджених фінансових планів діяльність здійснювали загалом 103 суб'єкти господарювання.

11. Аналізом інформації Звіту ФДМУ встановлено, що загальний середній рівень виконання Фондом рекомендацій Рахункової палати, наданих у 2020 – 2022 роках за результатами попередніх оцінок звітів ФДМУ та інших контрольних заходів, становить 50,5 відсотка.

Фондом систематично не виконуються рекомендації Рахункової палати щодо: обґрунтованості щорічного планування показників надходжень від приватизації державного майна та виконання запланованих показників (рішення Рахункової палати від 08.09.2020 № 24-1); повноти висвітлення інформації про діяльність радників, які надають послуги з підготовки до приватизації та продажу, погодження фінансових планів господарських товариств (рішення Рахункової палати від 08.09.2020 № 24-1 та від 22.06.2021 № 14-2); забезпечення дієвого контролю за щорічним досягненням запланованих показників надходжень від приватизації державного майна (рішення Рахункової палати від 08.09.2020 № 24-1); вжиття заходів щодо своєчасного затвердження фінансових та стратегічних планів розвитку господарських товариств, що належать до сфери управління, відповідно до вимог законодавства (рішення Рахункової палати від 27.10.2020 № 28-6); інформування про виконання Фондом покладених на нього Законом № 4107 повноважень щодо погодження мирових угод, планів санацій і переліків ліквідаційних мас та змін і доповнень до них у справах про банкрутство господарських організацій з корпоративними правами держави (рішення Рахункової палати від 26.07.2022 № 15-2); дотримання вимог Порядку № 387 при формуванні переліків об'єктів, що підлягають приватизації, та поданні попередніх та уточнених прогностичних показників обсягів надходжень (рішення Рахункової палати від 26.07.2022 № 15-2); обґрунтованого відповідно до вимог законодавчих та нормативно-правових актів планування надходжень від приватизації на наступні бюджетні періоди (рішення Рахункової палати від 26.07.2022 № 15-2).

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Звіт про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2022 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету, та рішення Рахункової палати надіслати Верховній Раді України протягом 15 днів із дня затвердження цього Звіту.

2. Звіт про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2022 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету, та рішення Рахункової палати надіслати Комітетові Верховної Ради України з питань економічного розвитку та Комітетові Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики і рекомендувати розглянути на засіданнях.

3. Відомості про результати аналізу у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінетові Міністрів України і рекомендувати доручити:

1) Міністерству економіки України та Фонду державного майна України розробити та внести в установленому порядку Кабінетові Міністрів України проекти нормативно-правових актів, спрямованих на посилення відповідальності уповноважених органів управління державним майном та контрольних функцій Фонду державного майна України щодо забезпечення вимог частини п'ятої статті 11 Закону України від 18 січня 2018 року № 2269-VIII «Про приватизацію державного і комунального майна» та пункту 4 Порядку подання уповноваженими органами управління державним органам приватизації пропозицій щодо включення об'єктів права державної власності до

переліку об'єктів, що підлягають приватизації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року № 387, в частині відповідальності уповноважених органів управління за неналежне подання до державних органів приватизації пропозицій щодо включення об'єктів права державної власності до переліку об'єктів, що підлягають приватизації, а також обґрунтованих висновків щодо прогнозованої суми надходження коштів від приватизації до державного бюджету;

2) Міністерству фінансів України та Фонду державного майна України з метою належної підготовки матеріалів, що відповідно до статті 38 Бюджетного кодексу України додаються до проекту закону про Державний бюджет України, забезпечити на наступні бюджетні періоди подання обґрунтування щодо показників фінансування державного бюджету в частині надходжень від приватизації державного майна.

4. Звіт про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2022 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету, та рішення Рахункової палати надіслати Фондові державного майна України і рекомендувати:

– розробити протягом одного місяця план заходів із усунення недоліків і поінформувати Рахункову палату;

– забезпечити дотримання уповноваженими органами управління вимог частини п'ятої статті 11 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» та пункту 4 Порядку подання уповноваженими органами управління державним органам приватизації пропозицій щодо включення об'єктів права державної власності до переліку об'єктів, що підлягають приватизації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року № 387;

– розробити Структуру та Методичні рекомендації щодо складання річного звіту та щоквартальної аналітичної довідки про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна на 2023 рік, з урахуванням особливостей воєнного стану;

– розробити порядок визначення економічного ефекту від діяльності Фонду;

– вжити заходів щодо розроблення в установленому порядку проектів нормативно-правових актів щодо внесення змін до Порядку подання уповноваженими органами управління державним органам приватизації пропозицій щодо включення об'єктів права державної власності до переліку об'єктів, що підлягають приватизації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року № 387, з метою забезпечення обґрунтованого планування прогнозних обсягів надходжень до бюджету від приватизації;

– забезпечити дотримання вимог статті 6 Закону України від 21 вересня 2006 року № 185-V «Про управління об'єктами державної власності» та Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 02 березня 2015 року № 205, щодо затвердження в установленому порядку фінансових планів разом із

стратегіями розвитку підприємств та інвестиційними планами на середньострокову перспективу;

– забезпечити повне виконання рекомендацій Рахункової палати, наданих за результатами попередніх контрольних заходів (рішення Рахункової палати від 08.09.2020 № 24-1, від 27.10.2020 № 28-6, від 22.06.2021 № 14-2 та від 26.07.2022 № 15-2);

– забезпечити відображення у наступних щорічних звітах про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна повної та зіставної інформації про результати діяльності з урахуванням рекомендацій Рахункової палати, зокрема забезпечити її відповідність даним моніторингу ефективності управління об'єктами державної власності, що проводиться на виконання вимог Порядку здійснення контролю за виконанням функцій з управління об'єктами державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 червня 2007 року № 832 (зі змінами), та Методичних рекомендацій застосування критеріїв визначення ефективності управління об'єктами державної власності, затверджених наказом Мінекономрозвитку України від 15 березня 2013 року № 253 (зі змінами).

Член Рахункової палати

Ірина ІВАНОВА

Інформація про реагування на рекомендації Рахункової палати за попередніми контрольними заходами (рішення Рахункової палати від 08.09.2020 № 24-1, від 27.10.2020 № 28-6, від 22.06.2021 № 14-2 та від 26.07.2022 № 15-2) та вжиті станом на 01.06.2023 заходи щодо врахування пропозицій та рекомендацій Рахункової палати

Рекомендації за рішенням Рахункової палати від 08.09.2020 № 24-1			
№ з/п	Рекомендація	Інформація Фонду Державного майна України про стан врахування	Оцінка стану виконання рекомендації
1	2	3	4
1.	Забезпечити обґрунтованість щорічного планування показників надходжень від приватизації державного майна та виконання запланованих показників.	Для забезпечення реалізації положень Закону України від 28 липня 2022 року № 2468-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння процесам релокації підприємств в умовах воєнного стану та економічного відновлення держави» Фондом підготовлено проект постанови Кабінету Міністрів України про внесення змін до Порядку подання уповноваженими органами управління державним органам приватизації пропозицій щодо включення об'єктів права державної власності до переліку об'єктів, що підлягають приватизації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року № 387. Проектом запропоновано викласти пункт 5 Порядку у новій редакції: «5. Фонд державного майна подає щороку до 1 березня та до 1 липня Мінекономіки, Мінфіну та Національному банку попередні та уточнені прогнозні показники надходження коштів від приватизації окремо на поточний, наступний та два подальші роки у розрізі включених до переліків об'єктів великої та малої приватизації державної власності, враховуючи прогнозовані обсяги надходження коштів від їх приватизації.» Відповідну постанову прийнято Урядом 22 листопада 2022 року за № 1312.	Не забезпечено
2.	Розробити і подати Кабінетові Міністрів України пропозиції щодо внесення змін до Закону України «Про Фонд державного майна України» у частині вдосконалення взаємодії з	Законопроект, яким передбачається створення на заміну наглядової ради з питань оціночної діяльності, норма щодо якої виключена із Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», Оціночної ради, зареєстровано у Верховній Раді України 17 травня 2022 року за № 7386 та розглядався на засіданні Комітету з питань економічного розвитку 20.12.2022 (протокол № 141). За результатами розгляду Комітетом прийнято рішення про внесення законопроекту на розгляд Верховної Ради України та рекомендувати до	Забезпечено

1	2	3	4
		<p>становить 87 відсотків із 161 суб'єкта господарювання, які здійснюють фінансово-господарську діяльність (станом на 01.09.2021), фінансові плани яких підлягали затвердженню на 2022 рік (з урахуванням затверджених у 2021 році), з них 33 фінансові плани ГТ та 107 фінансових планів ДП.</p> <p>Із 140 затверджених фінансових планів на 2022 рік:</p> <ul style="list-style-type: none"> - затверджено у терміни, визначені законодавством – 67, з яких 20 фінансових планів ГТ та 47 фінансових планів ДП; - затверджено до кінця 2021 року, що передуює плановому 2022 року – 33, з яких 3 фінансові плани ГТ та 30 фінансових планів ДП; - затверджено у фінансовому році, що вже розпочався – 31, з яких 10 фінансових планів ГТ та 21 фінансовий план ДП; - затверджено попередніми органами управління – 9 фінансових планів ДП. <p>Не затверджено з причин невідповідності законодавству 33 проекти фінансових планів на 2022 рік, 100 підприємств не подали Фонду на розгляд та затвердження проекти фінансових планів на 2022 рік.</p> <p>Затвердження фінансових планів Фондом неможливе у більше ніж 400 підприємств (з урахуванням 83 нових переданих підприємств) з ряду причин: 160 підприємств не здійснюють господарську діяльність (не звітують), 22 підприємства повідомили про неможливість подання проекту фінансового плану, у 87 підприємств триває процедура припинення юридичної особи, щодо 85 підприємств відкрито ліквідаційну процедуру, 31 – перебуває на тимчасово окупованій території України, направлені на адреси підприємств листи повернулися тощо.</p> <p>Процес фінансового планування на 2023 рік розпочато у червні 2022 року.</p> <p>Станом на 31.12.2022 затверджено фінансові плани на 2023 рік 91 суб'єкту господарювання (17 фінансових планів ГТ та 74 – ДП) із 125 суб'єктів господарювання, що належать до сфери управління Фонду, які станом на 01.10.2022 здійснювали фінансову діяльність та фінансові плани яких підлягали затвердженню.</p> <p>Із 91 затвердженого фінансового плану на 2023 рік:</p> <ul style="list-style-type: none"> - затверджено у терміни, визначені законодавством – 62 фінансові плани на 2023 рік, з яких 8 ГТ та 54 ДП; 	

1	2	3	4
		<p>- затверджено до кінця 2022 року, що передусє плановому 2023 року, – 29 фінансових планів на 2023 рік, з яких фінансові плани 9 ГТ та 20 ДП; - затверджені у фінансовому році, що вже розпочався (станом на 21.04.2023), – 22 фінансові плани на 2023 рік, з яких 6 ГТ та 16 ДП.</p>	
4.	<p>Забезпечити дієвий контроль за щорічним досягненням запланованих показників надходжень від приватизації державного майна.</p>	<p>З метою забезпечення контролю за щорічним досягненням запланованих показників надходжень від приватизації державного майна Фонд щороку до 1 березня та до 1 липня подає Мінекономіки, Мінфіну та Нацбанку показники надходження коштів від приватизації, визначені пунктом 5 постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року № 387, а також щомісячно інформує Мінфін про виконання помісячного та річного бюджетного завдання з надходження коштів від приватизації державного майна, встановленого Законом України про Державний бюджет України.</p>	Не забезпечено
5.	<p>Детальний аналіз Методичних рекомендацій щодо складання річного звіту та щоквартальної аналітичної довідки про роботу Фонду та хід приватизації державного майна, затверджених наказом Фонду від 31 липня 2018 року № 1018 та, за необхідності, внесення змін. <i>(в частині відсутності у Методичних рекомендаціях щодо складання річного звіту та щоквартальної аналітичної довідки про роботу Фонду та хід приватизації державного майна вимог щодо відображення інформації про балансову вартість господарських товариств)</i></p>	<p>Відповідно до Закону України «Про приватизацію державного та комунального майна» (далі – Закон) та Порядку проведення електронних аукціонів для продажу об'єктів малої приватизації та визначення додаткових умов продажу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року № 432 (далі – Порядок), продаж об'єктів малої приватизації здійснюється виключно на електронних аукціонах із застосуванням електронної торгової системи через операторів електронних майданчиків, які в установленому Кабінетом Міністрів України порядку пройшли авторизацію. Відповідно до зазначених нормативно-правових актів державні органи приватизації є організаторами аукціонів. Всі дії, пов'язані з продажем об'єктів, відбуваються в електронній торговій системі через операторів електронних майданчиків. Стартова ціна об'єкта малої приватизації визначається аукціонною комісією на рівні балансової вартості об'єкта (активів об'єкта) малої приватизації. У разі відсутності балансової вартості об'єкта (активів об'єкта) малої приватизації така вартість встановлюється аукціонною комісією на підставі вартості, визначеної відповідно до Методики оцінки, що затверджується Кабінетом Міністрів України. Якщо об'єктом малої приватизації є акції, частки, стартова ціна об'єкта малої приватизації встановлюється на рівні номінальної вартості пакета акцій (часток). Слід зазначити, що Законом та Порядком передбачена можливість продажу об'єктів малої приватизації на аукціоні з умовами/без умов, аукціоні із зниженням стартової ціни (на 50 відсотків), на аукціоні за методом покрокового зниження стартової ціни та подальшого подання цінових пропозицій із зниженням стартової</p>	Не забезпечено

1	2	3	4
		<p>ціни. Тому спланувати сценарій продажу об'єктів малої приватизації на електронних аукціонах неможливо, оскільки такий продаж залежить від інвестиційної привабливості об'єкта та попиту потенційних покупців.</p> <p>Відповідно до даних електронної торгової системи Prozorro.продажі протягом 2019 року відбулось 19 аукціонів з продажу єдиних майнових комплексів державних підприємств. Виходячи з результатів проведених аукціонів ціна продажу об'єктів в окремих випадках була зменшена на 88 відсотків від його балансової вартості, а в окремих була збільшена на 1 465 відсотків .</p> <p>Таким чином, визначити залежність потенційної суми надходження від балансової вартості неможливо.</p> <p>Фонд вважає недоцільним відображати балансову вартість об'єктів, включених або виключених з Переліків об'єктів.</p>	
Рекомендації за рішенням Рахункової палати від 27.10.2020 № 28-6			
6.	<p>Вжити заходів щодо своєчасного затвердження фінансових планів господарських товариств, що належать до сфери управління, відповідно до вимог законодавства.</p>	<p>Робота щодо погодження (затвердження) фінансових планів суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що перебувають у сфері управління Фонду (далі – суб'єкти господарювання), здійснюється відповідно до вимог статей 75, 89 Господарського кодексу України та Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки, затвердженого наказом Мінекономрозвитку від 02 березня 2015 року № 205 (із змінами), зареєстрованого у Мін'юсті 19 березня 2015 року за № 300/26745 (далі – Порядок № 205).</p> <p>За результатами проведеної роботи станом на 01.07.2023 до Фонду для розгляду та затвердження надійшли фінансові плани на 2023 рік 214 суб'єктів господарювання. З них:</p> <ul style="list-style-type: none"> - затверджено фінансові плани на 2023 рік 177 суб'єктам господарювання державного сектору економіки, що становить 82 відсотка від загальної кількості фінансових планів, які надійшли до Фонду; - на розгляді 8 фінансових планів (4 відсотка від загальної кількості фінансових планів, які надійшли до Фонду); - на доопрацюванні 29 (16 відсотків від загальної кількості фінансових планів, які надійшли до Фонду). <p>З метою забезпечення затвердження фінансових планів Фондом вжито такі заходи:</p>	Не забезпечено

1	2	3	4
		<p>- протягом 2022 року проведено 23 засідання Комісії з розгляду фінансових планів, стратегічних планів розвитку та інвестиційних планів суб'єктів господарювання державного сектору економіки, управління майном та корпоративними правами держави в яких здійснюється апаратом Фонду;</p> <p>- за період з 01.05.2021 по 01.12.2022 написано більше 300 листів, якими було наголошено на необхідності неухильного дотримання посадовими особами суб'єкта господарювання обов'язку щодо своєчасного подання органу управління фінансового, інвестиційного та стратегічного планів;</p> <p>- у січні 2022 року підготовлено звернення до Державної аудиторської служби України про включення до плану перевірок на 2022 рік суб'єктів господарювання, які не подали у встановлені законодавством терміни проекти фінансових планів на 2022 рік, та притягнення їх керівників до адміністративної відповідальності за ст. 164² Кодексу України про адміністративні правопорушення.</p> <p>З початку 2023 року з метою завершення процесу затвердження фінансових планів на 2023 рік суб'єктів господарювання, які підлягають затвердженню, але не затверджені з низки причин, в тому числі з причини незатвердження попередніми органами управління, Фондом вживалися такі заходи:</p> <p>- проведено 20 засідань Комісії з розгляду фінансових планів, стратегічних планів розвитку та інвестиційних планів суб'єктів господарювання, управління майном та корпоративними правами держави в яких здійснюється апаратом Фонду;</p> <p>- направлено більше 200 листів щодо необхідності неухильного дотримання посадовими особами суб'єкта господарювання обов'язку стосовно своєчасного подання органу управління фінансових, інвестиційних та стратегічних планів;</p> <p>- направлено звернення до Державної аудиторської служби України про включення до плану перевірок на 2023 рік суб'єктів господарювання, які не подали у встановлені законодавством терміни проекти фінансових планів на 2023 рік, та притягнення їх керівників до адміністративної відповідальності за статтею 164² Кодексу України про адміністративні правопорушення;</p> <p>- ініційовано внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за порушення у сфері</p>	

1	2	3	4
		<p>управління об'єктами державної власності, зокрема накладення штрафу на керівника суб'єкта господарювання за несвоєчасне подання на розгляд, погодження або затвердження річного фінансового плану суб'єкта господарювання або звіту про його виконання.</p> <p>Основні причини, які перешкодили забезпеченню затвердження більшої кількості фінансових планів працюючих підприємств:</p> <ul style="list-style-type: none"> - порушення керівниками суб'єктів господарювання вимог Господарського кодексу щодо обов'язковості подання фінансових планів та відсутність дієвого механізму притягнення їх до адміністративної відповідальності; - подання суб'єктами господарювання проєктів фінансових планів, які не відповідають вимогам Порядку № 205 та потребують суттєвого доопрацювання; - подання проєктів фінансових планів, які передбачають отримання від'ємного значення чистого фінансового результату (зміни до Порядку № 205, що дали змогу затверджувати такі фінансові плани, затвержені наказом Мінекономіки від 13 липня 2022 року № 2076 та зареєстровані у Мін'юсті 28 липня 2022 року за № 847/38183 і набули чинності лише у вересні 2022 року). <p>Відповідно до цих змін у разі якщо фінансовий план передбачає отримання від'ємного значення чистого фінансового результату підприємство обов'язково розробляє та подає до проєкту фінансового плану план заходів з виходу на беззбиткову діяльність. Фонд відповідно до наказу Мінекономіки від 13 липня 2022 року № 2076 надав таким підприємствам рекомендації стосовно розроблення та подання суб'єкту управління плану заходів з виходу на беззбиткову діяльність, що має містити заходи з подолання кризових явищ, скорочення непродуктивних витрат, проблемні питання, які потребують вирішення, з визначенням конкретних термінів їх виконання та кінцевого терміну подолання збиткової діяльності підприємства.</p> <p>Водночас інформуємо, що на виконання окремих рішень Уряду протягом 2022 року та січня-червня 2023 року до сфери управління Фонду зі сфери управління інших органів виконавчої влади передано близько 900 суб'єктів господарювання, значна кількість яких не веде господарську діяльність, перебуває в ліквідації/припиненні юридичної особи, на тимчасово окупованій території.</p>	

1	2	3	4
		<p>Слід зазначити, що в управління Фонду для здійснення приватизації передаються корпоративні права держави господарських товариств та державні підприємства, які належать до різних галузей, державну політику в яких впроваджують інші міністерства та відомства. Переважна більшість переданих на приватизацію підприємств, як правило, мають незадовільний фінансово-економічний стан, обтяжені боргами та потребують значних фінансових інвестицій, передаються дуже часто з незатвердженими фінансовими планами попередніми органами управління.</p> <p>Наразі триває з'ясування стану затвердження фінансових планів на 2023 рік переданих суб'єктів господарювання попередніми органами управління, а також триває процес фінансового планування на 2024 рік.</p>	
7.	<p>Вжити заходів щодо затвердження стратегічних планів розвитку господарських товариств</p>	<p>Порядок № 205 визначає, що до проекту фінансового плану підприємства, який подається до органу управління додається зокрема затверджена в установленому порядку стратегія розвитку підприємства (крім стратегій малих підприємств, суб'єктів господарювання, що перебувають у процедурі банкрутства, а також щодо яких прийнято рішення про приватизацію, реорганізацію (реструктуризацію) чи передання в комунальну власність).</p> <p>Відповідно до Порядку подання і затвердження стратегічного плану розвитку, звіту про виконання стратегічного плану розвитку та інформації про затвердження стратегічних планів розвитку суб'єктів господарювання державного сектору економіки та їх виконання, затвердженого наказом Мінекономіки від 01 вересня 2022 року № 2897, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 16 вересня 2022 року за № 1059/38395 (із змінами) (далі – Порядок 2897), та опублікованого в Офіційному віснику України 07.10.2022 № 78, суб'єкти господарювання подають на розгляд і затвердження суб'єкту управління, зокрема Фонду, стратегічний план розвитку за формою, затвердженою цим наказом.</p> <p>Зазначений Порядок 2897 стосується періоду подання стратегічних планів починаючи з 2024 року (на 2024-2028 роки).</p> <p>Стратегічний план розвитку та звіт про його виконання не складаються для суб'єктів господарювання, що перебувають у процедурі банкрутства, а також стосовно яких прийнято рішення про приватизацію, реорганізацію (реструктуризацію), ліквідацію чи передачу в комунальну власність.</p>	Не забезпечено

1	2	3	4
		<p>Законом України «Про управління об'єктами державної власності» (далі – Закон) та Порядком 2897 не передбачено виключень щодо не складання стратегічних та інвестиційних планів розвитку малими підприємствами.</p> <p>Оскільки на виконання окремих рішень Уряду протягом 2022 року та січня-березня 2023 року до сфери управління Фонду із сфери управління інших органів виконавчої влади передано близько 500 суб'єктів господарювання, значна кількість яких не веде господарську діяльність, перебуває в ліквідації/припиненні юридичної особи, на тимчасово окупованій території, Фондом сформовано перелік з 283 суб'єктів господарювання, що перебувають в сфері управління Фонду, керівників яких листом Фонду від 07 квітня 2023 року № 10-51- 8500 повідомлено про необхідність вжиття вичерпних заходів для подання до Фонду на розгляд та затвердження стратегічного плану розвитку та інвестиційного плану підприємства на 5 і більше років.</p> <p>Крім того, відповідні листи були направлені і на ряд інших суб'єктів господарювання, які були передані до Фонду після 01.03.2023 (більше 300 листів). Станом на 04.07.2023 до Фонду на розгляд та затвердження надійшло 45 стратегічних планів суб'єктів господарювання, з них: затверджено – 1, на розгляді – 17, направлено на доопрацювання – 4, рекомендовано до затвердження після розгляду на засіданні Комісії з розгляду фінансових планів, стратегічних планів розвитку та інвестиційних планів суб'єктів господарювання, управління майном та корпоративними правами держави в яких здійснюється апаратом Фонду – 3.</p>	
8.	<p>Забезпечити відповідно до законодавства проведення перевірок фінансово-господарської діяльності господарських товариств, що належать до сфери управління, у разі зміни керівника.</p>	<p>Відповідно до Закону України «Про управління об'єктами державної власності», стратегічних завдань та планів Фонду, у тому числі щодо здійснення повноважень з управління корпоративними правами держави Фондом забезпечено врахування критерію відбору об'єктів внутрішнього аудиту – зміна керівника. За цим критерієм протягом 2022 – 2023 років проведено 4 внутрішні аудити: АТ «Одеський припортовий завод», АТ «Об'єднана гірничохімічна компанія», АТ «Запорізький виробничий алюмінієвий комбінат», ПАТ «Центрэнерго».</p> <p>За результатами проведених аудитів надано рекомендації, моніторинг впровадження яких триває.</p>	Забезпечено
Рекомендації за рішенням Рахункової палати від 22.06.2021 № 14-2			
9.	<p>Вжити заходів щодо відображення у Звіті Фонду</p>	<p><i>Щодо висвітлення інформації про діяльність радників, які надають послуги з підготовки до приватизації та продажу</i></p>	Забезпечено частково

1	2	3	4
	<p>державного майна України достовірної та повної інформації про результати діяльності.</p> <p><i>(в частині висвітлення інформації про: діяльність радників, які надають послуги з підготовки до приватизації та продажу; погодження фінансових планів господарських товариств)</i></p>	<p>Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» було внесено зміни до Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна», якими тимчасово, на період встановлення Кабінетом Міністрів України карантину та обмежувальних заходів щодо запобігання виникненню та поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), підготовку до приватизації (продажу) об'єктів великої приватизації було припинено.</p> <p>У зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України та введенням в Україні воєнного стану відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженого Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, державні органи приватизації у 2022 році тимчасово не здійснювали заходи з підготовки до приватизації об'єктів великої приватизації та утримувалися від виставлення на аукціони з умовами об'єктів великої приватизації.</p> <p>28 липня 2022 року Верховною Радою України прийнято Закон України № 2468-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння процесам релокації підприємств в умовах воєнного стану та економічного відновлення держави», яким, зокрема, внесено зміни до Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна», згідно з якими продаж об'єктів великої приватизації здійснюється на електронних аукціонах, а підготовка об'єкта до приватизації здійснюється без залучення радника.</p> <p><i>Щодо погодження фінансових планів господарських товариств</i></p> <p>У Звіті про роботу Фонду та хід приватизації державного майна у 2022 році зазначено, що станом на 31.12.2022 Фондом затверджено фінансові плани на 2022 рік 140 суб'єктів господарювання державного сектору економіки, які перебувають у сфері його управління (далі – суб'єкти господарювання), що становить 87 відсотків із 161 суб'єкта господарювання, які здійснюють фінансово-господарську діяльність (станом на 01.09.2021), фінансові плани яких підлягали затвердженню на 2022 рік (з урахуванням затверджених у 2021 році), з них 33 фінансові плани ГТ та 107 фінансових планів ДП.</p> <p>Із 140 затверджених фінансових планів на 2022 рік:</p>	<p>Забезпечено частково</p>

1	2	3	4
		<p>- затверджено у терміни, визначені законодавством – 67, з яких 20 фінансових планів ГТ та 47 фінансових планів ДП; - затверджено до кінця 2021 року, що передує плановому 2022 року – 33, з яких 3 фінансових плани ГТ та 30 фінансових планів ДП; - затверджено у фінансовому році, що вже розпочався – 31, з яких 10 фінансових планів ГТ та 21 фінансовий план ДП; - затверджено попередніми органами управління – 9 фінансових планів ДП.</p> <p>Не затверджено з причин невідповідності законодавству 33 проекти фінансових планів на 2022 рік, 100 підприємств не подали Фонду на розгляд та затвердження проекти фінансових планів на 2022 рік.</p> <p>Затвердження фінансових планів Фондом неможливе у більше ніж 400 підприємств (з урахуванням 83 нових переданих підприємств) з ряду причин: 160 підприємств не здійснюють господарську діяльність (не звітують), 22 підприємства повідомили про неможливість подання проекту фінансового плану, у 87 підприємств триває процедура припинення юридичної особи, щодо 85 підприємств відкрито ліквідаційну процедуру, 31 – перебуває на тимчасово окупованій території України, направлені на адреси підприємств листи повернулися тощо.</p> <p>Процес фінансового планування на 2023 рік розпочато у червні 2022 року.</p> <p>Станом на 31.12.2022 затверджено фінансові плани на 2023 рік 91 суб'єкту господарювання (17 фінансових планів ГТ та 74 – ДП) із 125 суб'єктів господарювання, що належать до сфери управління Фонду, які станом на 01.10.2022 здійснювали фінансову діяльність та фінансові плани яких підлягали затвердженню.</p> <p>Із 91 затвердженого фінансового плану на 2023 рік:</p> <ul style="list-style-type: none"> - затверджено у терміни, визначені законодавством – 62 фінансові плани на 2023 рік, з яких 8 ГТ та 54 ДП; - затверджено до кінця 2022 року, що передує плановому 2023 року, – 29 фінансових планів на 2023 рік, з яких фінансові плани 9 ГТ та 20 ДП; - затверджені у фінансовому році, що вже розпочався (станом на 21.04.2023), – 22 фінансові плани на 2023 рік, з яких 6 ГТ та 16 ДП. 	
10	Забезпечити відображення у Звіті Фонду державного майна України при його	У річних звітах та аналітичних довідках про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна при відображенні грошових показників застосовується єдина одиниця виміру – млн грн.	Забезпечено

1	2	3	4
	складанні у наступних роках фінансових показників в однакових грошових одиницях виміру.		
11.	При підготовці наступних звітів доповнити відповідний розділ інформацією про результати роботи наглядових рад з питань оціночної діяльності.	Законопроект, яким передбачається створення на заміну наглядової ради з питань оціночної діяльності, норма щодо якої виключена із Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», Оціночної ради, зареєстровано у Верховній Раді України 17 травня 2022 року за № 7386 та розглядався на засіданні Комітету з питань економічного розвитку 20.12.2022 (протокол № 141). За результатами розгляду Комітетом прийнято рішення про внесення законопроекту на розгляд Верховної Ради України та рекомендувати до прийняття його за основу у першому читанні. Інформація про роботу Оціночної ради буде висвітлюватися у аналітичних довідках та звітах про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна після прийняття відповідного Закону та створення такої ради.	Забезпечено
12	Вжити заходів щодо оновлення інформації, відображеної у Єдиному реєстрі об'єктів державної власності.	Фонд як розпорядник Єдиного реєстру об'єктів державної власності (далі - Реєстр) здійснює його формування та ведення відповідно до законів України «Про Фонд державного майна України», «Про управління об'єктами державної власності», постанов Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2004 року № 467 «Про затвердження Положення про Єдиний реєстр об'єктів державної власності» та від 30 листопада 2005 року № 1121 «Про затвердження Методики проведення інвентаризації об'єктів державної власності». Збір інформації про об'єкти державної власності запроваджено Фондом на єдиних методологічних засадах. На підставі отриманих від суб'єктів управління відомостей про об'єкти за результатами інвентаризації об'єктів державної власності Фондом щоквартально вносяться зміни до Реєстру. Фонд забезпечує оприлюднення інформації про об'єкти державної власності за даними Реєстру на сайті Фонду (http://www.spfu.gov.ua —> Діяльність —> Єдиний реєстр об'єктів державної власності —> Інформація про об'єкти державної власності) та щоквартальне її оновлення. Наразі на сайті розміщено інформацію за даними Реєстру станом на 01.04.2023. Водночас зазначаємо, що перелік суб'єктів господарювання державного сектору економіки (державних підприємств, їх об'єднань, дочірніх підприємств та господарських товариств, державна частка у статутному капіталі яких перевищує	Забезпечено

1	2	3	4
		50 відсотків) також оприлюднюється на сайті Фонду та єдиному державному вебпорталі відкритих даних і оновлюється щокварталу.	
Рекомендації за рішенням Рахункової палати від 26.07.2022 № 15-2			
13	Здійснити аналіз Методичних рекомендації щодо складання Звіту про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна, та з урахуванням рекомендацій Рахункової палати за результатами аналізу звіту Фонду за 2021 рік, затверджених рішенням Рахункової палати від 26.07.2022 № 15-2, підготувати зміни до наказу від 19 жовтня 2021 року № 1836.	З урахуванням рекомендацій Рахункової палати за результатами аналізу звіту Фонду за 2021 рік, затверджених рішенням Рахункової палати від 26.07.2022 № 15-2, Фондом підготовлено нову редакцію Методичних рекомендації щодо складання Звіту про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна, яку затверджено наказом від 30 вересня 2022 року № 1139. Наказ від 19 жовтня 2021 року № 1836 втратив чинність.	Забезпечено
	Забезпечувати під час складання звітів дотримання вимог Методичних рекомендацій щодо складання річного звіту та щоквартальної аналітичної довідки про роботу Фонду та хід приватизації державного майна, затверджених наказом Фонду, та здійснювати підготовку матеріалів з урахуванням рекомендацій Рахункової палати, затверджених рішенням Рахункової палати		

1	2	3	4
	від 26.07.2022 № 15-2, а саме щодо:		
14	інформації про кількість фінансових планів господарських товариств та державних підприємств, які підлягали затвердженню, та кількість фінансових планів, затверджених у встановлені законодавством терміни;	<p>У Звіті про роботу Фонду та хід приватизації державного майна у 2022 році зазначено, що станом на 31.12.2022 Фондом затверджено фінансові плани на 2022 рік 140 суб'єктів господарювання державного сектору економіки, які перебувають у сфері його управління (далі – суб'єкти господарювання), що становить 87 відсотків із 161 суб'єкта господарювання, які здійснюють фінансово-господарську діяльність (станом на 01.09.2021), фінансові плани яких підлягали затвердженню на 2022 рік (з урахуванням затверджених у 2021 році), з них 33 фінансові плани ГТ та 107 фінансових планів ДП.</p> <p>Із 140 затверджених фінансових планів на 2022 рік:</p> <ul style="list-style-type: none"> - затверджено у терміни, визначені законодавством – 67, з яких 20 фінансових планів ГТ та 47 фінансових планів ДП; - затверджено до кінця 2021 року, що передує плановому 2022 року – 33, з яких 3 фінансових плани ГТ та 30 фінансових планів ДП; - затверджено у фінансовому році, що вже розпочався – 31, з яких 10 фінансових планів ГТ та 21 фінансовий план ДП; - затверджено попередніми органами управління – 9 фінансових планів ДП. <p>Не затверджено з причин невідповідності законодавству 33 проєкти фінансових планів на 2022 рік, 100 підприємств не подали Фонду на розгляд та затвердження проєкти фінансових планів на 2022 рік.</p> <p>Затвердження фінансових планів Фондом неможливе у більше ніж 400 підприємств (з урахуванням 83 нових переданих підприємств) з ряду причин: 160 підприємств не здійснюють господарську діяльність (не звітують), 22 підприємства повідомили про неможливість подання проєкту фінансового плану, у 87 підприємств триває процедура припинення юридичної особи, щодо 85 підприємств відкрито ліквідаційну процедуру, 31 – перебуває на тимчасово окупованій території України, направлені на адреси підприємств листи повернулися тощо.</p> <p>Процес фінансового планування на 2023 рік розпочато у червні 2022 року.</p> <p>Станом на 31.12.2022 затверджено фінансові плани на 2023 рік 91 суб'єкту господарювання (17 фінансових планів ГТ та 74 – ДП) із 125 суб'єктів господарювання, що належать до сфери управління Фонду, які станом на</p>	Забезпечено

1	2	3	4
		<p>01.10.2022 здійснювали фінансову діяльність та фінансові плани яких підлягали затвердженню.</p> <p>Із 91 затвердженого фінансового плану на 2023 рік:</p> <ul style="list-style-type: none"> - затверджено у терміни, визначені законодавством – 62 фінансові плани на 2023 рік, з яких 8 ГТ та 54 ДП; - затверджено до кінця 2022 року, що передує плановому 2023 року, – 29 фінансових планів на 2023 рік, з яких фінансові плани 9 ГТ та 20 ДП; - затверджені у фінансовому році, що вже розпочався (станом на 21.04.2023), – 22 фінансові плани на 2023 рік, з яких 6 ГТ та 16 ДП. 	
15	<p>конкретизованої інформації щодо забезпечення участі представників Фонду на зборах кредиторів, засіданнях комітетів кредиторів, у яких Фонд має право брати участь відповідно до статті 48 Кодексу України з процедур банкрутства;</p>	<p>У аналітичних довідках та звітах про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна висвітлюється конкретизована інформація щодо участі представників Фонду на зборах кредиторів та засіданнях комітетів кредиторів.</p>	Забезпечено
16	<p>інформації про виконання Фондом покладених на нього Законом № 4107 повноважень щодо погодження мирових угод, планів санацій і переліків ліквідаційних мас та змін і доповнень до них у справах про банкрутство господарських організацій</p> <p style="text-align: right;">3</p>	<p>У аналітичних довідках та звітах про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна висвітлюється інформація щодо погодження Фондом мирових угод, планів санацій і переліків ліквідаційних мас, а також змін та доповнень до них у справах про банкрутство.</p> <p>Зокрема, в Аналітичній довідці про роботу Фонду та хід приватизації державного майна у I кварталі 2023 року висвітлено інформацію щодо планів санації, які надійшли на погодження Фонду.</p>	Не забезпечено

1	2	3	4
	корпоративними правами держави.		
17	Дотримуватися вимог Порядку подання уповноваженими органами управління державним органам приватизації пропозицій щодо включення об'єктів права державної власності до переліку об'єктів, що підлягають приватизації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року № 387, при формуванні переліків об'єктів, що підлягають приватизації, та поданні попередніх та уточнених прогнозних показників обсягів надходжень.	У зв'язку з погіршенням поточної соціально-економічної ситуації внаслідок військової агресії російської федерації проти України та введенням в Україні воєнного стану відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженого Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX, відбулося зменшення кількості поданих уповноваженими органами управління державним органам приватизації пропозицій стосовно включення об'єктів права державної власності до переліку об'єктів, що підлягають приватизації. З метою мінімізації негативних наслідків, спричинених військовою агресією російської федерації, прийнято Закон України від 28 липня 2022 року № 2468-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння процесам релокації підприємств в умовах воєнного стану та економічного відновлення держави», яким внесено зміни, зокрема до частини п'ятої статті 11 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» та передбачено, що уповноважені органи управління державним майном або корпоративними правами за результатами аналізу господарської діяльності суб'єктів господарювання зобов'язані щокварталу подавати державним органам приватизації пропозиції стосовно включення об'єктів права державної власності до переліку об'єктів, що підлягають приватизації.	Не забезпечено
18	Забезпечити обґрунтоване відповідно до вимог законодавчих та нормативно-правових актів планування надходжень від приватизації на наступні бюджетні періоди.	З метою підготовки проєкту Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» Фонд листом від 21 червня 2022 року № 10-19-7547 надав прогнозні показники надходжень до державного бюджету на 2023 рік та листом від 14 листопада 2022 року № 10-19-16769 поінформував Мінфін щодо надходжень від приватизації державного майна на основі показників Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» за кодом 500000 «Надходження від приватизації державного майна».	Не забезпечено
	Розробити проєкти нормативно-правових актів щодо внесення змін:		
19	до Порядку подання уповноваженими органами управління	Для забезпечення реалізації положень Закону України від 28 липня 2022 року № 2468-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння процесам релокації підприємств в умовах воєнного стану та	Не забезпечено

1	2	3	4
	<p>державним органам приватизації пропозицій щодо включення об'єктів права державної власності до переліку об'єктів, що підлягають приватизації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року № 387, з метою забезпечення обґрунтованого планування прогнозних обсягів надходжень до бюджету від приватизації;</p>	<p>економічного відновлення держави» Фондом підготовлено проєкт постанови Кабінету Міністрів України про внесення змін до Порядку подання уповноваженими органами управління державним органам приватизації пропозицій щодо включення об'єктів права державної власності до переліку об'єктів, що підлягають приватизації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року № 387. Проєктом запропоновано викласти пункт 5 Порядку у новій редакції: «5. Фонд державного майна подає щороку до 1 березня та до 1 липня Мінекономіки, Мінфіну та Національному банку попередні та уточнені прогнозні показники надходження коштів від приватизації окремо на поточний, наступний та два подальші роки у розрізі включених до переліків об'єктів великої та малої приватизації державної власності, враховуючи прогнозовані обсяги надходження коштів від їх приватизації.»</p> <p>Відповідну постанову прийнято Урядом 22 листопада 2022 року за № 1312.</p>	
20	<p>до додатка 1 до розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2020 року № 1010-р «Про передачу об'єктів державної власності до сфери управління Фонду державного майна» з метою приведення у відповідність до фактичного стану єдиних майнових комплексів.</p>	<p>Відповідно до Положення про порядок передачі об'єктів права державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 вересня 1998 року № 1482 та Положення про Міністерство економіки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 року № 459 (в редакції постанови від 17 лютого 2021 року № 124) розроблення та подання Кабінетові Міністрів України проєктів рішень з питань передачі об'єктів права державної та комунальної власності, методичне керівництво діяльності органів виконавчої влади із зазначених питань віднесено до компетенції Мінекономіки.</p> <p>З метою внесення змін до додатка 1 до розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2020 року № 1010-р Фондом направлено відповідний пакет документів на адресу Мінекономіки.</p>	Забезпечено
21	<p>Відобразити у щорічному звіті про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна у 2022 році повну та</p>	<p>Рекомендацію враховано.</p>	Забезпечено

1	2	3	4
	зіставну інформацію про результати діяльності з урахуванням рекомендацій Рахункової палати.		
22	При підготовці наступних звітів доповнити відповідний розділ інформацією про результати роботи Оціночної ради на заміну наглядової ради з питань оціночної діяльності, норма щодо якої виключена із Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні».	Законопроект, яким передбачається створення на заміну наглядової ради з питань оціночної діяльності, норма щодо якої виключена із Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», Оціночної ради, зареєстровано у Верховній Раді України 17 травня 2022 року за № 7386 та розглядався на засіданні Комітету з питань економічного розвитку 20.12.2022 (протокол № 141). За результатами розгляду Комітетом прийнято рішення про внесення законопроекту на розгляд Верховної Ради України та рекомендувати до прийняття його за основу у першому читанні. Інформація про роботу Оціночної ради буде висвітлюватися у аналітичних довідках та звітах про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна після прийняття відповідного Закону та створення такої ради.	Забезпечено